

Analyse oorzaken van het tekort op het BUIG-budget 2023

Inleiding

De analyse van de oorzaken van het tekort op het BUIG budget dient gezien te worden in de volgende context van het sociale gezicht en de integrale dienstverlening van de gemeente Gouda.

Gouda is een gemeente met diverse centrumfuncties en met een heel sociaal gezicht

Gemeente Gouda is centrumgemeente voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (voor de gemeenten: Krimpenerwaard, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Zuidplas).

Deze (kwetsbare) groepen zijn vaak aangewezen op een bijstandsuitkering.

Integrale dienstverlening in het sociaal domein

Sinds 2021 werkt gemeente Gouda met een integrale uitvoeringsorganisatie voor het gehele sociaal domein. Er is één centrale toegang voor alle sociale hulpvragen. Niet het systeem, maar de vraag van de inwoner staat centraal. Er is dus geen sprake meer van een zogenaamde 'poort' voor het aanvragen van een bijstandsuitkering. Vragen waarmee inwoners bij de gemeente komen worden in samenhang bekeken en in goed overleg met de betrokkenen wordt gezocht naar een passende oplossing. Ook de aanvragen levensonderhoud (bijstandsuitkering) worden integraal opgepakt.

Dienstverlening met de menselijke maat

Belangrijke keuze is die voor dienstverlening met de menselijke maat. Dat wil zeggen met empathie, kijkend vanuit de ogen van een ander, in persoonlijk contact met de inwoner meer samen naar oplossingen komen. De menselijke maat zit ook in de manier waarop we regels toepassen, om in het belang van de inwoner de ruimte te pakken die de regels bieden zonder in strijd te komen met het recht.

Ontwikkeling sociale dienst en resultaat op het BUIG budget in historisch perspectief

Grote verbetering van de sociale dienst in de periode 2018-2022 gerealiseerd

In de vorige collegeperiode 2018-2022 is in het bestuurlijk programma 'naar een nieuwe sociale dienst' planmatig gewerkt aan de ambitie om de dienstverlening aan inwoners naar een hoger plan te brengen. Het overgrote deel van de opgave vanuit het coalitieakkoord 2018-2022 is na vier jaar bereikt: de basis van de dienstverlening is op orde. Samen met honderden cliënten zijn actuele persoonlijke werk- en ontwikkelplannen gemaakt. De tevredenheid van cliënten over de contacten met de gemeente is verbeterd en bedraagt gemiddeld een 7,5.

De ambitie die de gemeente Gouda blijft nastreven is de dienstverlening aan inwoners continu te blijven verbeteren en moderniseren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele en moderne inzichten op het gebied van klantbenadering en de algemene visie op dienstverlening van de gemeente.

Ontwikkeling van het aantal bijstandsdossiers

Aan de recente stijging van het aantal bijstandsdossiers liggen verschillende wetwijzigingen, beleidskeuzes en ontwikkelingen ten grondslag. Zie de figuur op de volgende bladzijde.

Na de inwerkingtreding van de Participatiewet per 1 januari 2015 nam de bestandsomvang toe, een logisch gevolg van de uitbreiding met de doelgroep arbeidsbeperkten (voorheen Wajong en Wsw). De verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd heeft ook bijgedragen aan de bestandstoename.

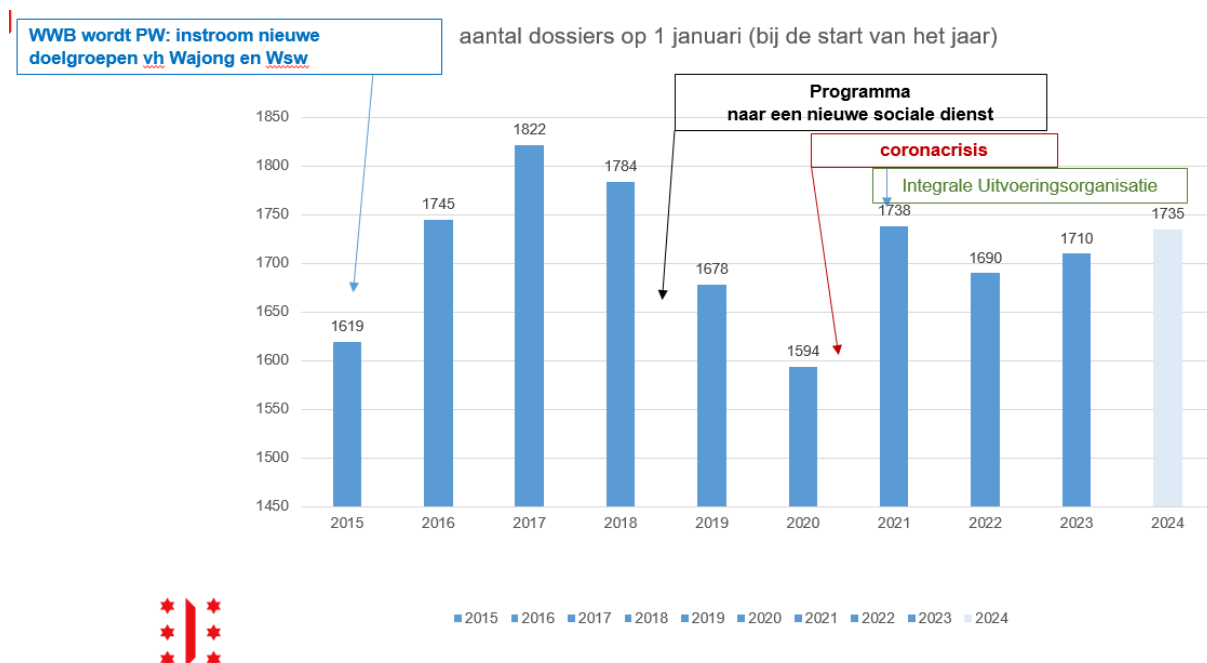
Met het programma 'naar een nieuwe sociale dienst' (2018-2022) is een verbetering gerealiseerd en zijn alle cliënten in beeld gebracht. Het bestand daalde flink.

Tijdens de coronacrisis verloren mensen hun (vaak tijdelijke) banen en moesten een beroep doen op bijstand om in hun inkomen te voorzien. Juist de meest kwetsbare groepen (jongeren, statushouders, ouderen, arbeidsbeperkten) werden hard geraakt. Jongeren kwamen na de coronacrisis vaak wel weer snel aan het werk, maar de andere groepen niet.

De stijging kan voor een deel te maken hebben met de integrale werkwijze met dienstverlening volgens de menselijke maat (per 1 januari 2021), maar dit is niet te staven noch te kwantificeren.

Er zijn ook heel duidelijk aanwijsbare factoren voor deze stijging, die zijn gelegen in de kenmerken van inwoners die een beroep doen op bijstand. Deze hangen nauw samen met de gemaakte keuzes voor een sociaal gezicht. Deze factoren worden in de volgende paragraaf 'oorzaken van het tekort' nader toegelicht.

Overzicht van ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn geweest op de bestandsontwikkeling

Historie budgetresultaat BUIG

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 werd het macrobudget BUIG voor grotere gemeenten via een zgn. objectief verdeelmodel verdeeld over gemeenten¹.

Gemeente Gouda had de jaren daaraan voorafgaand tekorten op de BUIG (2011-2014 tekorten achtereenvolgens -€ 4,4 miljoen; -€ 1,4 miljoen; -€ 45.000 en -€ 2,5 miljoen in 2014).

De eerste jaren 2015 tot en met 2017 bleven de tekorten, daarna kwam Gouda voor wat betreft de BUIG uit de rode cijfers. In 2022 was er voor het eerst weer een netto tekort van -€ 1,2 miljoen.

Zie ook onderstaande tabel.

Historisch overzicht netto resultaat op de BUIG, gemeente Gouda, 2015-2023

(sinds de inwerkingtreding van de Participatiewet / het objectieve verdeelmodel)

jaar	def BUIG budget	Netto bijstandsuitgaven	Overschot / tekort	Vangnetuitkering	aantal dossiers (op 1 jan.)
2015	€ 21.294.000	€ 23.016.000	-€ 1.722.000	€ 338.625	1.619
2016	€ 22.578.000	€ 24.180.000	-€ 1.602.000	€ 236.013	1.745
2017	€ 22.508.300	€ 25.442.640	-€ 2.934.340	€ 886.563	1.822
2018	€ 24.403.002	€ 24.171.602	€ 231.400	n.v.t.	1.784
2019	€ 25.216.065	€ 23.439.439	€ 1.776.626	n.v.t.	1.678
2020	€ 25.919.615	€ 23.414.699	€ 2.504.916	n.v.t.	1.594
2021	€ 26.107.459	€ 25.850.488	€ 256.971	n.v.t.	1.738
2022	€ 25.173.185	€ 26.294.439	-€ 1.121.254	n.v.t.	1.690
2023	€ 27.365.358	P.M.	P.M.	P.M.	1.710

Toelichting: Gemeenten ontvangen van het Rijk een BUIG budget voor het bekostigen van de 1) bijstandsuitkeringen en 2) de loonkostensubsidies.

¹ Gemeenten tot 15.000 inwoners ontvangen de BUIG-gelden op basis van historische uitkeringslasten. Hun aandeel in het macrobudget in het uitkeringsjaar is gelijk aan hun aandeel in de macro-uitkeringslasten twee jaar daarvoor. Gemeenten boven 40.000 inwoners ontvangen de BUIG-gelden volledig op basis van de objectieve verdeling. De BUIG-budgetten van gemeenten met 15.000 tot 40.000 inwoners worden deels historisch en deels objectief bepaald. De verhouding is naar rato van het aantal inwoners. Voor een gemeente met 27.500 inwoners is de verhouding 50-50.

ad 1) de omvang van het door het Rijk toegekende budget is voor het deel "bijstandsuitkeringen" niet gerelateerd aan de uitgaven van en specifieke gemeente. Het totaal voor Nederland beschikbare macrobudget wordt op basis van een zgn. objectief verdeelmodel over gemeenten verdeeld. Jaarlijks wijzigt het objectieve verdeelmodel iets (bv bijstelling van kenmerken of nieuwe kenmerken of kenmerken die niet meer opgenomen worden) en wordt het gevuld met geactualiseerde gegevens van het CBS (van 2 jaar voorafgaand aan het lopende kalenderjaar). Het budget is daarnaast afhankelijk van hoeveel bijstandsuitkeringen er landelijk zijn, verwachte effecten van de conjunctuur, werkloosheidsramingen van het CPB, effecten van het rijksbeleid en van loon- en prijsbijstellingen. Het budget wordt 3 keer per jaar beschikt: voorlopig budget (in september van het voorgaande jaar), nader voorlopig budget (in mei van het lopende kalenderjaar) en het definitieve budget (in september van het lopende kalenderjaar))

Let op: van 2022 op 2023 is sprake van een bijzondere loon- en prijsstijging omdat per 1 januari 2023 het Wettelijk Minimumloon is verhoogd met 10,15%. Dit werkt ook door in de hoogte van de bijstandsuitkeringen en de loonkostensubsidies. Dus gemeenten krijgen meer budget, maar de uitgaven zijn navenant hoger.

ad 2) Het deelbudget voor loonkostensubsidies was tot 2022 onderdeel van het objectief verdeelmodel. Sinds 2022 krijgen gemeenten in het volgende kalenderjaar een budget voor loonkostensubsidies ter hoogte van de uitgaven van het jaar eraan voorafgaand (t-1).

Oorzaken van het tekort in 2023

Omwille van de leesbaarheid wordt een korte toelichting gegeven op de vermeende oorzaken van het tekort. En zijn alle gegevens waarop deze toelichting is gebaseerd opgenomen in de bijlage.

1. Verdeelsystematiek

Het verdeelmodel 2023 bevat naar de mening van het college onjuistheden, waardoor de gemeente Gouda onevenredig wordt benadeeld.

In 2023 wordt het macrobudget lager, omdat landelijk het aantal bijstandsuitkeringen afneemt. De procentuele daling van het budget van gemeente Gouda is echter veel sterker dan de procentuele daling van het macrobudget 2023 (-2,56% versus -0,91%). Dit komt doordat het budgetaandeel van gemeente Gouda van 2022 op 2023 afneemt. In 2022 schatte het verdeelmodel een bijstandskans van 6,1% per huishouden in Gouda, iets hoger dan de 6,0% gemiddeld in Nederland. In 2023 schatte het verdeelmodel een bijstandskans van 5,6% per huishouden in Gouda; dit is lager dan de 5,7% gemiddeld in Nederland. Zo daalde de verwachte bijstandskans tussen 2022 en 2023 met 0,2%-punt sneller dan gemiddeld in Nederland. Dit komt overeen met een verwacht uitkeringsbedrag van € 862.000. De dominante verklaring hiervoor is de afname van de waarde op een kenmerk in het objectieve verdeelmodel, te weten het regiokenmerk 'werkend onder niveau'.

Het college heeft eerder dit jaar (d.d. 24 januari 2023) een brief gestuurd aan de minister van APP en gaat bezwaar aantekenen tegen de beschikking definitief BUIG budget 2023.

Het verweer bestaat er uit dat uit onderzoek in 2022 is gebleken dat verschillende regiovariabelen instabiel zijn. En daarnaast dat in het verdeelmodel 2023 is gewerkt met verouderde, niet representatieve data. De gegevens die in het verdeelmodel 2023 zijn ingebracht voor het regiokenmerk 'werkend onder niveau (verdringing)' zijn namelijk afkomstig uit 2021. Ter herinnering: dit was een periode van lock downs ten tijde van de coronacrisis. Deze data zijn niet representatief voor de situatie van 2023. De gemeenteraad wordt via een apart memo geïnformeerd over het verloop van deze procedure.

2. Het bijstandsbestand groeit in Gouda (harder); met name door hogere instroom

Bij de start van 2023 was de bestandsomvang in de gemeente Gouda al hoger dan landelijk gemiddeld en in 2023 is deze meer toegenomen in vergelijking met andere gemeenten.

In 2021 daalde de omvang van het bijstandsbestand landelijk met 2,4% (Divosa benchmark), waar het bestand in Gouda met 1,4% toenam. In 2022 daalde het bestand landelijk met 6,7% (Divosa benchmark), waar het bestand in Gouda met 1,0% toenam. In de eerste helft van 2023 is het bestand in Gouda harder gegroeid in vergelijking met andere gemeenten.

De bijstandsdichtheid is in de gehele periode 2021-2023 hoger dan landelijk en hoger dan andere gemeenten met 50.000-100.00 inwoners. De bijstandsdichtheid neemt in Gouda wel af tussen 2021 en 2023, maar deze daling is minder dan landelijk. Het jaar 2023 begint Gouda met een bijstandsdichtheid van 5,4%, waar deze landelijk 4,8% is en gemiddeld in gemeenten met 50.000-100.00 inwoners 4,3% (CBS).

Als gevolg van de landelijke afname van het aantal bijstandsgerechtigden nam het macrobudget sinds 2021 af², waar gemeente Gouda – door een tegengestelde beweging – juist meer budget nodig had om het toegenomen aantal bijstandsuitkeringen te kunnen bekostigen.

² Het definitieve macrobudget 2023 is feitelijk hoger dan dat van 2022, maar dit komt door de verhoging van het Wettelijk Minimumloon met 10,5% per 1 januari 2023.

2.1. hoge instroom door immigratie, verhuizingen (van rechthebbenden) uit andere gemeenten, einde WW of werk, einde relatie

De toename van het aantal bijstandsuitkeringen komt met name door de hoge instroom. Het gemiddelde maandelijkse instroompercentage was in de periode 2021-medio 2023 0,3% a 0,4% hoger dan het landelijk gemiddelde (de Divosa benchmark gemeenten); in januari 2021 was het 0,6% hoger.

Over het hele jaar gemeten was het instroompercentage in 2021 voor Gouda 34,7% vs. landelijk gemiddeld 24,6%. En in 2022 voor Gouda 32,2% vs. landelijk gemiddeld 22,0%.

In 2022 zijn in totaal 534 inwoners ingestroomd. In de eerste helft van 2022 stroomden 249 inwoners in; in de tweede helft 285. In de eerste helft van 2023 zijn in totaal 183 inwoners ingestroomd.

Instroom naar reden

De hoge instroom in de gemeente Gouda heeft een relatie met het sociale gezicht van de gemeente, de centrumfuncties van de gemeente Gouda voor de VrouwenOpvang en Maatschappelijke opvang dak- en thuislozen. Het ligt ook aan de kenmerken van de inwoners die een beroep doen op bijstand; dit betreft een doelgroep waarbij veelal sprake is van multiproblematiek.

Analyse van de instroom laat zien dat er veel instroom is van nieuwkomers, verhuizers uit andere gemeenten (met recht op een Participatiewetuitkering), einde WW-ers (voor de helft arbeidsbeperkten van wie het contract afliep). Ook veel inwoners van wie de relatie is beëindigd of die dakloos zijn geraakt doen in Gouda een beroep op bijstand.

De belangrijkste redenen voor instroom, in 2022 en in de eerste helft van 2023

Top-5 instroomredenen 2022 deze redenen verklaren de helft van de instroom in 2022: ○ Immigratie/nieuwkomer (80) ○ Einde WW (71) ○ Verhuizing (50) ○ Beëindiging relatie (37) ○ Beëindiging studie (27) 21 inwoners die instroomden waren dakloos geraakt
Top-5 instroomredenen eerste helft 2023 deze redenen verklaren meer dan de helft van de instroom in de eerste helft van 2023: ○ Immigratie/nieuwkomer (43) ○ Verhuizing (20) ○ Einde WW (16) ○ Einde arbeid in dienstbetrekking / uitkering ziekte (13) ○ Einde relatie (22) 9 inwoners die instroomden waren dakloos geraakt

Behoudens 'andere oorzaak' en 'normwijziging'

2.1.1. Versnelde instroom van nieuwkomers (voorsprong)

Immigratie was de belangrijkste reden voor instroom in de bijstand in 2022 (80 statushouders ingestroomd; 15% van de instroom) en in de eerste helft van 2023 (43 statushouders ingestroomd; 23% van de instroom).

In 2022 nam het aantal statushouders in de bijstand toe van 92 per einde december 2021 tot 137 per einde december 2022; en in de eerste helft van 2023 groeide het aantal verder naar 164 per einde juli 2023.

Deze groei heeft te maken met de realisatie van de huisvestingsopgave van statushouders. In 2022 was de initiële taakstelling voor huisvesting van statushouders 99. Daar kwam in de zomer van 2022 een

versnellingsopdracht van 27 bij, waarmee de taakstelling voor 2022 dus op 126 kwam. Om deze taakstelling te kunnen realiseren zijn gedurende een periode van 6 weken alle sociale huurwoningen voor deze groep aangewend. De taakstelling werd meer dan ruim behaald en 2023 is gestart met een voorsprong van 37 statushouders meer gehuisvest dan de dan geldende taakstelling; dit vertaalt zich door in meer uitkeringen. Dit betekent overigens niet 1-op-1 extra uitkeringen want er zijn ook gezinsherenigingen³ en niet alle statushouders hebben een uitkering.

De voorsprong wordt uiteindelijk weer in mindering gebracht op de taakstelling voor het volgende halfjaar. Maar een hoger aantal uitkeringen in het begin van het jaar is voor de gemeente financieel ongunstig omdat deze de rest van het jaar meetellen.

De huisvestingstaakstelling voor 2023 is: 204. De verwachting is dat deze taakstelling wordt gerealiseerd omdat gezinsherenigingen op gang komen en meetellen voor de taakstelling (maar doen geen beroep op de woningvoorraad). Daartoe is in 2022 gestart met het huisvesten van alleenstaande mannen in woningen voor het hele gezin. Ook deze beslissing zal hebben bijgedragen aan de toename van de BUIG uitgaven, want het is vanuit de BUIG gezien financieel gunstiger om gezinnen te huisvesten dan alleenstaanden.

De BUIG verdeelsystematiek voor financiering van bijstandsuitkeringen voor statushouders draagt bij aan het tekort op de BUIG in 2023. Deze systematiek is als volgt. Landelijk wordt geraamd wat de extra kosten zijn voor de nieuwe statushouders in de bijstand en dit wordt toegevoegd aan het macrobudget BUIG. De verdeling van het macrobudget over grotere gemeenten gebeurt vervolgens aan de hand van het verdeelmodel (dus niet aan de hand van de huisvestingsopgave van de Provincie). Het verdeelmodel bevat geen kenmerk 'statushouder', maar diverse afgeleide kenmerken in het model (zoals van migratieachtergrond, corporatiewoning of niet, gezondheidskenmerken, etc).

De systematiek is dat de verdeling gebeurt op basis van de gegevens over de bevolkingssamenstelling van twee jaar eerder. Statushouders die zich vestigen in de gemeente, tellen dus pas 2 jaar later mee. Met andere woorden: de gemeente moet de bijstandsuitgaven voor statushouders die zich vestigen in de gemeente 2 jaar voorfinancieren in de systematiek van de BUIG.

2.1.2. Hoge instroom van (rechthebbende) verhuizers uit andere gemeenten

De 1-na-belangrijkste reden voor instroom in 2023 is: verhuizing. In 2022 stroomden 50 inwoners in vanwege verhuizing uit een andere gemeente naar Gouda (9% van de instroom) en in de eerste helft van 2023 20 inwoners (10% van de instroom). Opvallend is dat er ook relatief veel verhuizers zijn vanuit gemeenten buiten de regio.

Uit dossieronderzoek over de eerste helft van 2023 bleek dat het in ongeveer de helft van de situaties ging om huisvesting in de vrouwenopvang, maatschappelijke opvang of instelling (zoals Beschermd Wonen). In de andere helft ging het om verhuizingen naar een zelfstandige woning. Circa een derde van de verhuizers had binding met de regio.

9 verhuizers ontvingen voor de verhuizing ook een bijstandsuitkering van de desbetreffende gemeente. 86% had een grote afstand tot de arbeidsmarkt, en is dus niet direct naar werk te bemiddelen.

De instroom van verhuizers uit andere gemeenten heeft een relatie met de toekenningssystematiek van de huurwoningen.

Het toewijzingsbeleid van de Goudse corporatiewoningen is gebaseerd op de zogenaamde B/L score die staat opgenomen in de Huisvestingsverordening. Toewijzing gaat op basis van leeftijd (als er geen woning wordt achtergelaten) of woonduur (bij doorstromers). Het moment van inschrijven is daarbij niet relevant. In theorie kan iemand zich de ene dag inschrijven en de volgende dag een woning toegewezen krijgen, als de woningzoekende een hoge leeftijd heeft of al ergens voor een lange periode woont. Het levert een hoge slaagkans op voor woningzoekenden met een hogere leeftijd die geen woning achterlaten. Dat heeft als consequentie dat er een relatief grotere beschikbaarheid van sociale huurwoningen is voor met name oudere starters (*een starter is iemand die geen zelfstandige woning leeg achterlaat*) die eerder in aanmerking komen voor een sociale huurwoning in Gouda. Uitstromers uit de maatschappelijke opvang zijn bijvoorbeeld starters.

Het aantal verhuizers van buiten de regio in de periode van 2020 tot en met 2022 was achtereenvolgens 86, 102 en 100. Daarin is geen sterke stijging te zien. Vanuit de CBS Verhuisbewegingenmodule, die iets achterloopt qua jaartallen, is ook geen specifieke toename vanuit de grote steden zichtbaar. Wel neemt al jaren het aantal inschrijvingen van buiten de regio sterk toe. Toch blijft het aandeel verhuizingen aan de

³ Wanneer we een gezin huisvesten van bijvoorbeeld 6 personen waarvan 4 minderjarig, verstrekken we maar 1 keer een uitkering naar de norm echtpaar.

groep van buiten de regio op 20% van het totaal aantal toewijzingen. Het lijkt er echter sterk op dat dit wel steeds vaker bewoners zijn geworden met in toenemende mate complexe problematiek.

Er zijn in de uitvoering van werk en inkomen nu situaties geconstateerd waarbij andere gemeenten van buiten de regio of maatschappelijke instellingen voor hen in groten getale reageren op een woning in Midden Holland (bijvoorbeeld 10 uit verschillende gemeentes op 1 woning in Gouda). Dit draagt bij aan de hogere instroom in Gouda en ook aan instroom van inwoners met multiproblematiek, die wel recht hebben op een bijstandsuitkering, maar niet eenvoudig naar werk zijn te begeleiden. De corporaties op hun beurt signaleren ook een negatieve ontwikkeling met meervoudige problematiek in bepaalde complexen.

De kwetsbaarheid van de B/L score systematiek komt in 2022 en 2023 tot uiting in een aanzuigende werking voor mensen die veel problemen hebben. Mogelijk komt dit doordat de wooncrisis zich heeft doorgezet. Het is namelijk niet een situatie die alleen in de regio Midden-Holland speelt, maar de woonruimteverdeelsystematiek maakt het wel (extra) moeilijk om hier tegenin te gaan.

In juli 2023 heeft de gemeenteraad de gewijzigde Huisvestingsverordening vastgesteld, waarin nu maximaal 25% van de algemeen beschikbaar gekomen corporatiewoningen kan worden toegewezen aan inwoners van Gouda; voorheen gold dit alleen voor nieuwbouwwoningen. In hoeverre dit besluit ook eraan bijdraagt dat de instroom van rechthebbenden uit andere gemeenten afneemt wordt gemonitord. Daarnaast is richting de gemeenteraad gecommuniceerd dat de aanhoudende wooncrisis mogelijk de kwetsbaarheid van de B/L-score (verder) blootlegt en dat daarom wordt geïnventariseerd welke alternatieven voorhanden zijn. Er wordt met extra aandacht gekeken naar een nieuwe systematiek in de MRA-regio (Amsterdam en omgeving), waar veel van verwacht wordt. Voordat er echter een nieuwe woonruimteverdeelsystematiek van kracht is, duurt zeker een jaar en waarschijnlijk nog langer. Daarom ligt de focus op het nemen van maatregelen op de kortere termijn. Zie hiervoor ook de bijlage 'Notitie Maatregelen tekort reductie BUIG 2023'.

2.1.3. Hoge instroom doordat het werk weer stopt

In 2022 stroomden 71 inwoners in vanwege einde WW (13% van de instroom) en in de eerste helft van 2023 16 inwoners (8,7% van de instroom). Uit dossieronderzoek over het eerste kwartaal van 2023 bleek deze instroom voor de helft werd verklaard door instroom van inwoners die zijn opgenomen in het doelgroepregister. Denk hierbij bijvoorbeeld aan arbeidsbeperkten van wie het contract voor een garantiebaan niet wordt verlengd. Naast een groot deel arbeidsbeperkten zien we ook dat cliënten die de volledige WW duur (2 jaar) hebben doorlopen zicht melden. Ook dit betreft dan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en is begeleiding bij het vinden van werk op zijn plaats.

Einde WW komt in de eerste helft van 2023 minder vaak voor als reden voor instroom dan in 2022. Echter zien we wel dat er nu meer inwoners instromen wegens einde arbeid in dienstbetrekking of uitkering ziekte. Bij einde arbeid in dienstbetrekking hebben zij onvoldoende gewerkt om aan de wekeneis te voldoen, en bestaat er geen recht op een WW uitkering (denk hierbij aan kortdurende oproepcontracten). In de eerste helft van 2023 betrof dit 13 inwoners (7% van de instroom); in 2022 24 inwoners (4,5% van de instroom). Ook hier is dus sprake van instroom van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

2.1.4. Instroom na einde relatie wijst vaak op verblijf in de VrouwenOpvang

In 2022 stroomden 37 inwoners in na beëindiging van hun relatie (7% van de instroom) en in de eerste helft van 2023 13 inwoners (ook 7% van de instroom).

Uit dossieronderzoek in het eerste kwartaal van 2023 bleek dat hier dan vaak sprake is van verblijf in de vrouwenopvang.

2.1.5. Instroom vanwege dakloos geraakt

Deze reden wordt ook nader toegelicht, omdat bij de bestandssamenstelling (paragraaf 3) zal blijken dat gemeente Gouda veel meer dak- en thuislozen in het bestand heeft dan landelijk gemiddeld (Divosa benchmark gemeenten). Mogelijk heeft dit te maken met een goed functionerend centraal meldpunt dak- en thuisloosheid, waarmee ook de meldingswijze is veranderd.

Uit dossieronderzoek bleek wel dat de meesten een binding met Gouda en/of de regio hadden.

In 2022 zijn 21 inwoners ingestroomd omdat ze dakloos waren geworden (4% van de instroom); in de eerste helft van 2023 waren dit er 9 (5% van de instroom). Ook dit zijn weer kwetsbare inwoners, met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Opgemerkt wordt dat de gemeenten een apart deelbudget BUIG voor dak- en thuislozen ontvangen. Hoe hoog dat bedrag is, is gebaseerd op de uitgaven aan bijstandsuitkeringen voor die groep in jaar t-2. Gemeenten leveren hierover cf de wettelijke verplichting gegevens aan aan het CBS (en het CBS doet dan nog een bewerking op die cijfers),
In 2022 heeft de gemeente Gouda er onderzoek naar gedaan en er is geen reden om aan te nemen dat dit budget voor deze doelgroep niet toereikend is.

2.2. De hogere uitstroom compenseert de hoge instroom niet volledig

De uitstroom was ook (net zoals de instroom) hoger in vergelijking met andere gemeenten, tot einde 2022/begin 2023. De uitstroom neemt af in de loop van de periode, van 681 in 2021 via 648 in 2022 naar 375 in de eerste helft van 2023.

Het gemiddelde maandelijkse uitstroompercentage lag in de periode van 2021 tot begin 2023 0,1% a 0,2% hoger dan het landelijk gemiddelde (de Divosa benchmark gemeenten); in het tweede kwartaal van 2023 lag deze op het landelijk niveau.

Over het hele jaar gemeten was het uitstroompercentage in 2021 voor Gouda 34,3% vs. landelijk gemiddeld 28,5%. En in 2022 voor Gouda 28,4% vs. landelijk gemiddeld 25,5%.

De hogere instroom wordt echter onvoldoende gecompenseerd door uitstroom, waardoor het bestand in omvang toeneemt.

Met name in 2021 was de gemiddelde maandelijkse instroom een stuk hoger dan de uitstroom (+0,7% in januari 2021 en +0,3% in juni 2021); in 2022 gingen de in- en uitstroom ongeveer gelijk op; en in 2023 was de gemiddelde maandelijkse instroom 0,2% (januari 2023) resp. 0,3% (juni 2023) hoger dan de uitstroom.

2.2.1. De uitstroom naar werk is lager dan landelijk door moeilijker te bemiddelen groep

De uitstroom naar werk is wel lager dan landelijk gemiddeld (de Divosa benchmark gemeenten). Het gemiddeld maandelijks percentage beëindigde uitkeringen vanwege werk was de gehele periode van de start van 2021 tot medio 2023 4,4% tot 6% lager.

Over het gehele jaar gemeten was de uitstroom naar werk in 2021 voor Gouda 34,4% vs. landelijk gemiddeld 41,1% (de Divosa benchmark). En in 2022 voor Gouda 32,3% vs. landelijk gemiddeld 40,2%. In de uitstroom naar werk en het aantal nieuwe plaatsingen op garantiebannen is ook een lichte afname zichtbaar van 2021 op 2022 en 2023.

De reden voor de lagere uitstroom naar werk is gelegen in (de veranderingen in) de kenmerken van inwoners die instromen in de bijstand. De Goudse groep bijstandsgerechtigden is moeilijker te bemiddelen dan landelijk. Om inwoners in de bijstand richting werk te bewegen vraagt langdurige en intensieve dienstverlening, waarbij zij in stapjes richting werk kunnen gaan. Dit wordt nader uitgewerkt in de volgende paragraaf.

3. Toegenomen problematiek en afstand tot de arbeidsmarkt maken het moeilijk voor cliënten om op afzienbare termijn te kunnen uitstromen naar werk

Een toenemende afstand tot de arbeidsmarkt van de inwoners die zijn aangewezen op een bijstandsuitkering is deels een effect van het rijksbeleid, doordat gemeenten sinds de inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 verantwoordelijk zijn voor een 'nieuwe doelgroep' arbeidsbeperkten. Een doelgroep die in het verleden terecht kon in de Wajong en Wsw is nu afhankelijk van bijstand als zij niet zelfstandig een baan kunnen vinden. Arbeidsbeperkten blijven aan de gemeente verbonden wanneer ze aan het werk gaan en zijn met loonkostensubsidie (in een garantiebanaan of op een beschut werken plek); de loonkostensubsidie wordt immers bekostigd vanuit de BUIG. Uitstroom naar werk leidt dus niet meer per definitie tot volledige besparing met de omvang van een bijstandsuitkering.

Bij de bijstandsgerechtigden in Gouda is in de afgelopen periode een toename van maatschappelijke problemen en multiproblematiek geconstateerd met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt als gevolg. De scheidslijn tussen dat het nog goed gaat en niet meer lukt wordt steeds dunner, o.a. als gevolg van de toenemende complexiteit van de maatschappij, de wooncrisis en de bestaanszekerheid die onder druk staat.

Waar begin 2021 nog 6,1% van de cliënten direct bemiddelbaar was naar werk, is dat medio 2023 gehalveerd tot nog slechts 3,1%. De groep die langdurige ondersteuning nodig heeft om stapje voor stapje naar de arbeidsmarkt toe te werken is toegenomen van 51,5% in 2021 tot 52,3% medio 2023. Deze indeling is bevestigd met diagnostische onderzoeken naar mentale en fysieke belastbaarheid. Dat

betekent dus dat meer dan de helft van het Goudse bijstandbestand een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Hiervoor zijn diverse redenen, zoals: ze zijn de Nederlandse taal niet goed machtig, hebben een arbeidsbeperking, hebben heel lang niet meer gewerkt, hebben fysieke en/of mentale belemmeringen, verslavingsproblematiek, bezitten geen startkwalificatie of zijn laag opgeleid. Een derde (32,0%) van de cliënten heeft medio 2023 geen arbeidspotentie (zgn. klantgroep 4). Voor deze cliënten is uitstroom naar betaalde of gesubsidieerde arbeid (op afzienbare termijn) niet aan de orde.

De Goudse bijstandspopulatie is moeilijker te bemiddelen naar werk dan de landelijke groep. De Goudse bijstandspopulatie kent meer 55-plussers, relatief veel nieuw ingestroomde immigranten, een lager opleidingsniveau (of: een hoger percentage zonder startkwalificatie), en meer multiproblematiek, relatief veel rechthebbende verhuizers uit andere gemeenten vaak met problematiek, meer dak- en thuislozen. Onderstaand wordt dit per aspect nader toegelicht. Deze cijfers onderbouwen het beeld van uitkeringsgerechtigden die verder van de arbeidsmarkt staan dan het bestand van andere gemeenten.

3.1. De Goudse bijstandspopulatie kent meer 55-plussers, die nog steeds moeilijk een baan kunnen vinden

Ondanks de enorme vraag naar werknemers, is het voor veel 55-plussers nog altijd moeilijk om een baan te vinden. 55-Plussers zijn vaker langdurig werkloos (Bron: UWV). En als gevolg van de begrenzing van de duur van de WW (sinds de Wet Werk en Zekerheid) doen ze eerder dan voorheen een beroep op bijstand.

De gemeente Gouda kent een groter percentage 55-plussers in de bijstand dan landelijk gemiddeld (Divosa benchmark gemeenten) en dit verschil nam toe tussen januari 2021 en medio 2023, tot zo'n 1,5% meer sinds begin 2022.

De Goudse bijstandspopulatie kende in dezelfde periode daarnaast juist ongeveer 0,5% minder 65-plussers (die relatief snel uitstromen naar de AOW) dan landelijk; dit verschil neemt wel af tot medio 2023 het percentage gelijk is aan het landelijk gemiddelde.

3.2. Meer statushouders in de Goudse bijstandspopulatie; het duurt lang voordat zij kunnen gaan werken

Het aantal statushouders in de bijstand is in Gouda flink toegenomen; met 33% sinds oktober 2022. Dit hangt samen met de grotere, landelijke opgave en met de reeds vermelde voorsprong van 37 t.o.v. de huisvestingsopgave. Dit is reeds toegelicht bij punt 2, de instroom.

Instroom van statushouders heeft effecten voor de langere termijn, omdat deze doelgroep niet snel uitstroomt (vaak duurt dit zeker 2 jaar; cijfers CBS⁴), ze een kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt, vaker flexwerk doen en vaker terugvallen.

In de gemeente Gouda stroomden in 2021 en 2022 jaarlijks ca. 14 statushouders *volledig* uit naar werk (ca. 10% in 2022). In de jaren voorafgaand aan deze (referte-)periode was in het programma 'naar een nieuwe sociale dienst' een inhaalslag gemaakt met 36 (in 2018), respectievelijk 69 (in 2019) en 18 statushouders (in 2020) die waren uitgestroomd naar werk. Daardoor bestaat de groep statushouders nu grotendeels uit moeilijk te bemiddelen cliënten met een lange afstand tot de arbeidsmarkt of statushouders die recent zijn ingestroomd.

3.3. De Goudse bijstandspopulatie heeft een lager opleidingsniveau en meer bijstandsgerechtigden zonder startkwalificatie

De Goudse bijstandspopulatie heeft meer personen dan landelijk gemiddeld, die geen startkwalificatie⁵ bezitten of laag opgeleid zijn. Terwijl voor veel kansrijke beroepen wel een startkwalificatie vereist is. De gemeente Gouda heeft in 2023 4,8% meer Geregistreerde Werkzoekenden met alleen basisonderwijs en (veel) minder werkzoekenden met een opleidingsniveau VMBO/MBO1 (- 1,1%), MBO 2 tot en met 4 (-2,5%), HBO (-0,7%) en WO (-0,5%) ten opzichte van Nederland (Bron: UWV).

3.4. Er is meer multiproblematiek in de Goudse bijstandspopulatie

Er zijn meer Goudse huishoudens die een beroep doen op bijstand, die te maken hebben met stapeling

⁴ Het aandeel statushouders met een baan neemt toe naarmate zij langer in Nederland zijn. Zo had landelijk bijna 20% van de asielzoekers die in 2019 een verblijfsvergunning kregen, na 2,5 jaar een baan (Bron: CBS).

⁵ Een startkwalificatie is een diploma op HAVO, VWO, MBO niveau 2 of hoger.

van problematiek dan landelijk gemiddeld (zoals verwerkt in het objectief verdeelmodel). Het gaat om: de combinaties van een niet-westerse migratie-achtergrond en gezondheidsproblemen een niet westerse migratie achtergrond en 50-plus; en een lage HCI (Human Capital Index, zeg maar lage opleiding/werkervaring) en gezondheidsproblemen. Het vermeld zorg- en medicatiegebruik van Goudse huishoudens met bijstand is ook hoger dan landelijk gemiddeld. Het gaat dan bijvoorbeeld om gebruik van medicatie en zorg vanwege verslaving, depressie, psychose, bipolaire stoornis en multi-medicatie gebruik. Het aantal cliënten dat inkomsten uit een WIA-uitkering heeft nam af van 112 in 2021 tot 93 medio 2023. De gemeente Gouda had in de periode 2021-medio 2023 2 tot 3 keer zoveel dak- en thuislozen met een bijstandsuitkering als landelijk gemiddeld (Divosa benchmarkgemeenten). Dit past dan weer bij de centrumfunctie Maatschappelijke Opvang met het meldpunt dakloosheid en de geconstateerde instroom van daklozen vanuit andere gemeenten.

4. Er is sprake van een mismatch op de lokale arbeidsmarkt: vraag en aanbod sluiten vaak niet aan

Hoewel het aantal vacatures op dit moment het aantal werkzoekenden overstijgt, zijn er nog steeds veel mensen op zoek naar een (nieuwe) baan. Daarnaast wil een deel van de deeltijders liever meer uren werken dan dat ze nu doen. Toch is het voor veel van deze werkzoekenden lastig om (extra) werk te vinden. De reden daarvoor is dat wat de werkgever verwacht van een nieuwe werknemer en wat de werkzoekende te bieden heeft, niet altijd direct op elkaar aansluiten. Er is sprake van een mismatch die in lang niet alle gevallen gemakkelijk is op te lossen. Een deel van deze direct beschikbare kandidaten staat bij UWV geregistreerd.

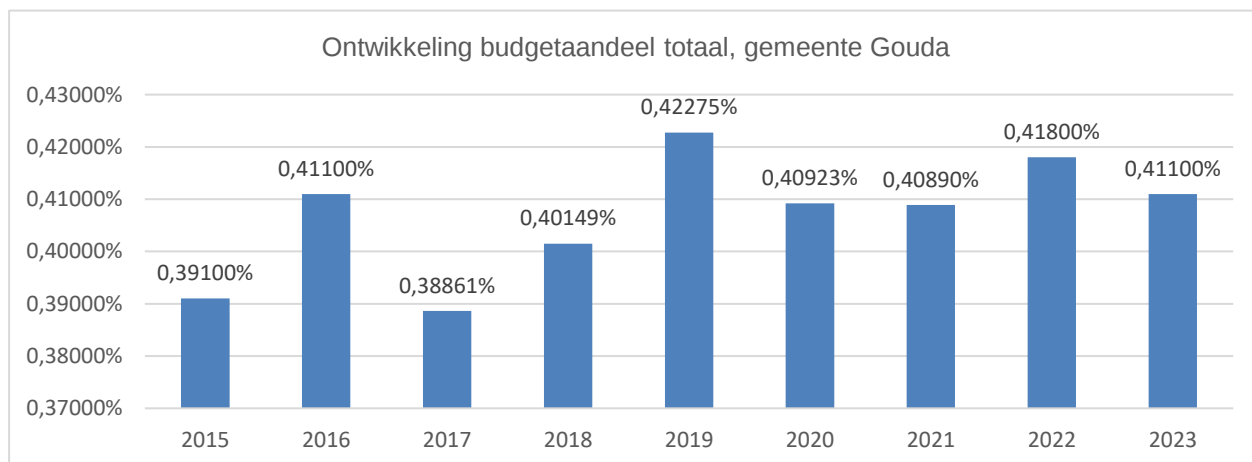
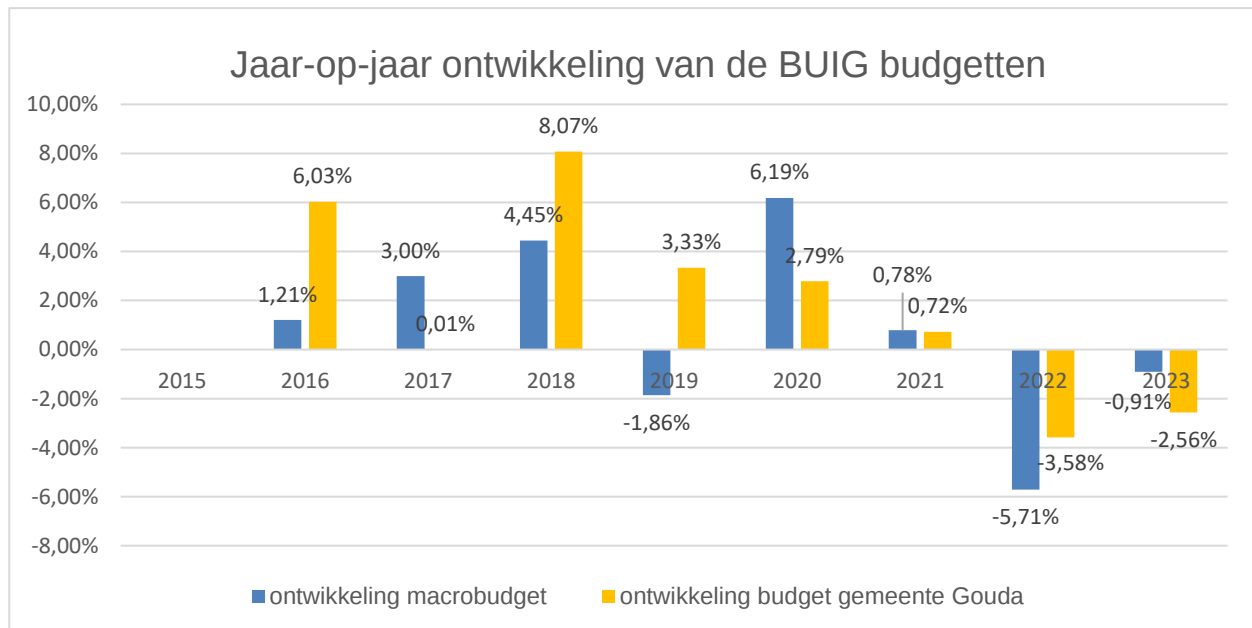
Deze werkzoekenden zijn ten opzichte van de werkende beroepsbevolking gemiddeld lager opgeleid, en een aanzienlijk deel beschikt niet over een startkwalificatie, dat betekent dat ze maximaal een diploma hebben op MBO-1 niveau. Dit geldt vooral voor de mensen met een bijstandsuitkering. Werkgevers zijn daarentegen vooral op zoek naar kandidaten met een opleiding op minimaal MBO-2 niveau.

Ook zijn werkzoekenden vaker op zoek naar functies in de administratieve richting. Hoewel ook werkzoekenden met een administratief beroep op dit moment wat makkelijker werk vinden is deze situatie toch niet te vergelijken met bijvoorbeeld de arbeidsmarkt in de techniek en ICT. Werkgevers hebben veel moeite om geschikte kandidaten te vinden in techniek en ICT, waar dat in een administratieve richting wat makkelijker is.

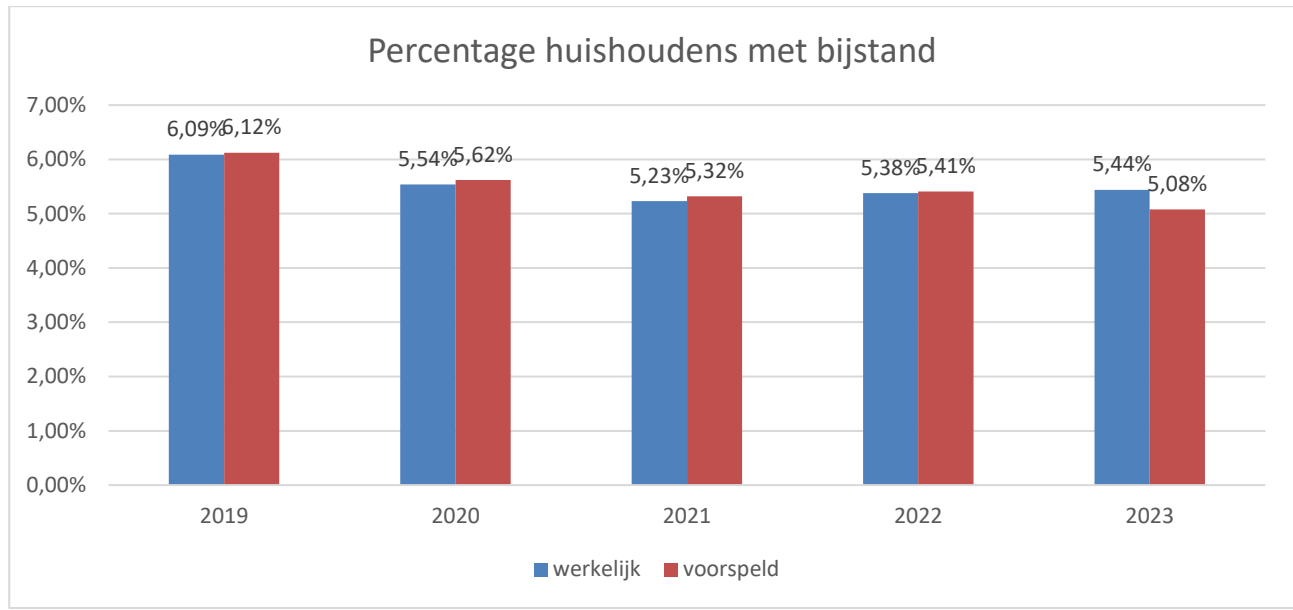
BIJLAGE

Ad 1. Ontwikkeling van het BUIG-budget (sinds de inwerkingtreding van de Participatiewet / het objectieve verdeelmodel)

jaar	macrobudget BUIG (na uitname aanvull uitkering/vangnet)	budget gemeente Gouda
2015	€ 5.582.387.454	€ 21.294.070
2016	€ 5.649.732.464	€ 22.578.786
2017	€ 5.819.059.955	€ 22.580.000
2018	€ 6.078.117.024	€ 24.403.002
2019	€ 5.964.787.902	€ 25.216.065
2020	€ 6.333.790.890	€ 25.919.615
2021	€ 6.383.462.600	€ 26.107.459
2022	€ 6.019.129.560	€ 25.173.185
2023	€ 6.241.483.920	€ 27.365.358

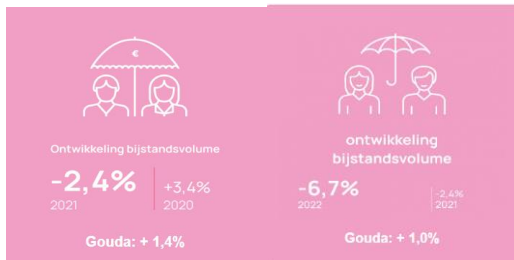

Werkelijk aantal bijstandsgerechtigden Gouda in vergelijking met voorspeld/verwacht aantal door objectief verdeelmodel; de opvallende verschillen

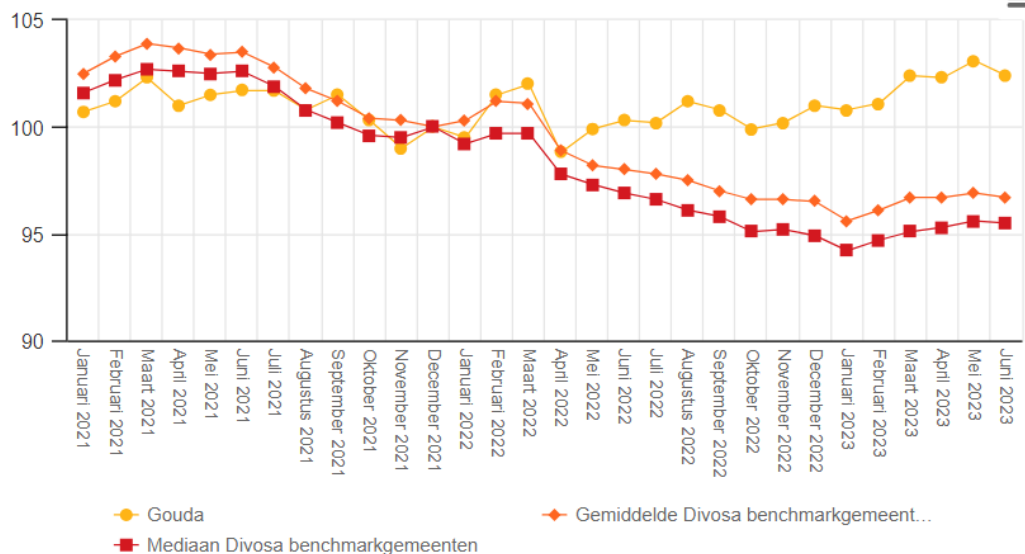

Ad 2. Ontwikkeling bestandsomvang

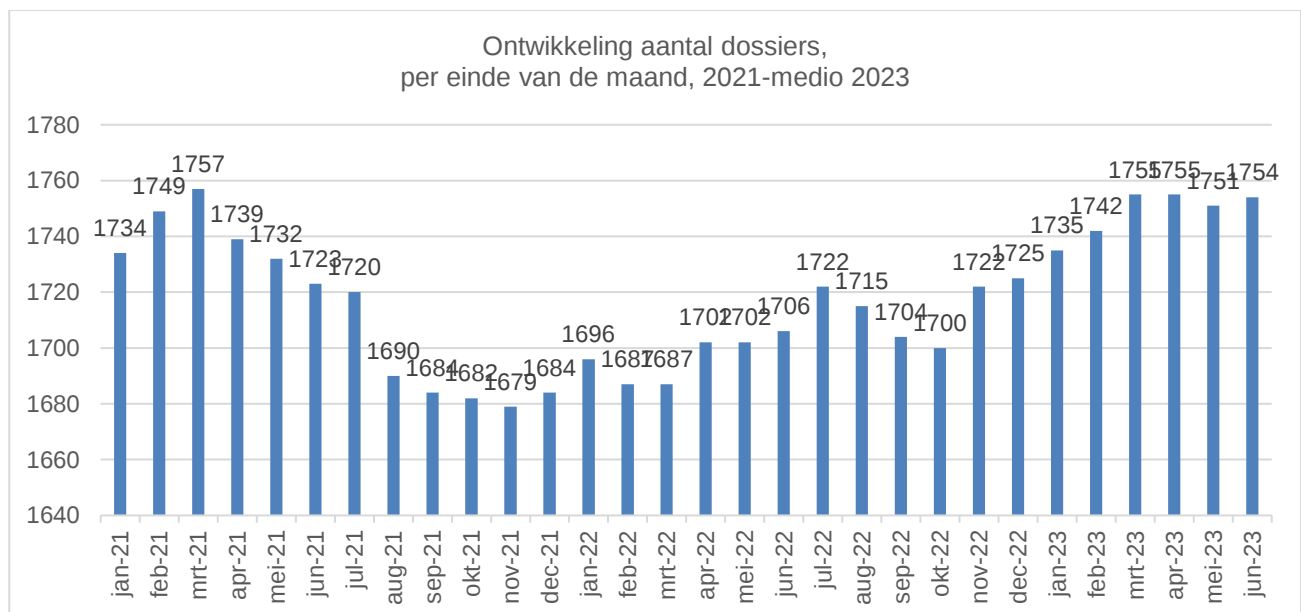
Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

Volume BUIG index t.o.v. december 2021

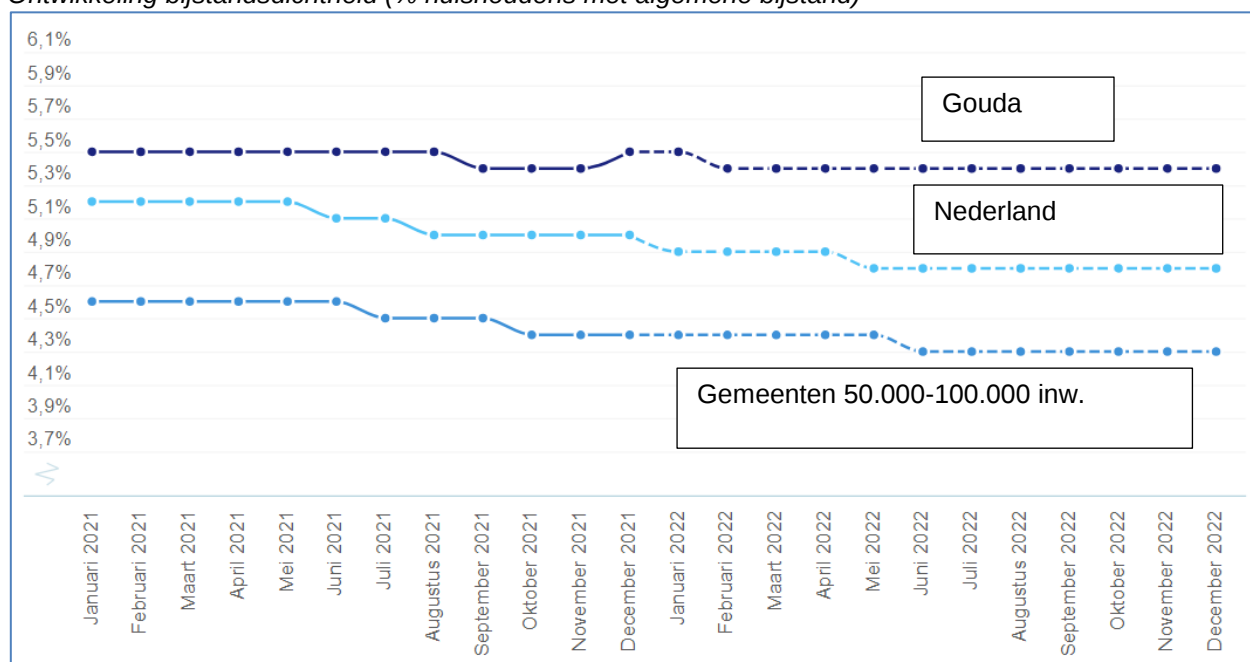
Groei van aantal BUIG-betalingen t.o.v. januari 2021=100

Bron: eigen cijfers gemeente

Nb dit zijn lopende cijfers, welke kunnen afwijken van de in de jaarrekening opgenomen 'bevroren' aantallen (dit zijn de aantallen op 1 januari 12:00 uur)

Ontwikkeling bijstandsdichtheid (% huishoudens met algemene bijstand)

Maand	Gouda	Gemeenten 50.000-100.000 inwoners	Nederland
Dec. 2020	5,6%	4,6%	5,2%
Dec. 2021	5,5%	4,4%	5,0%
Dec. 2022	5,4%	4,3%	4,8%

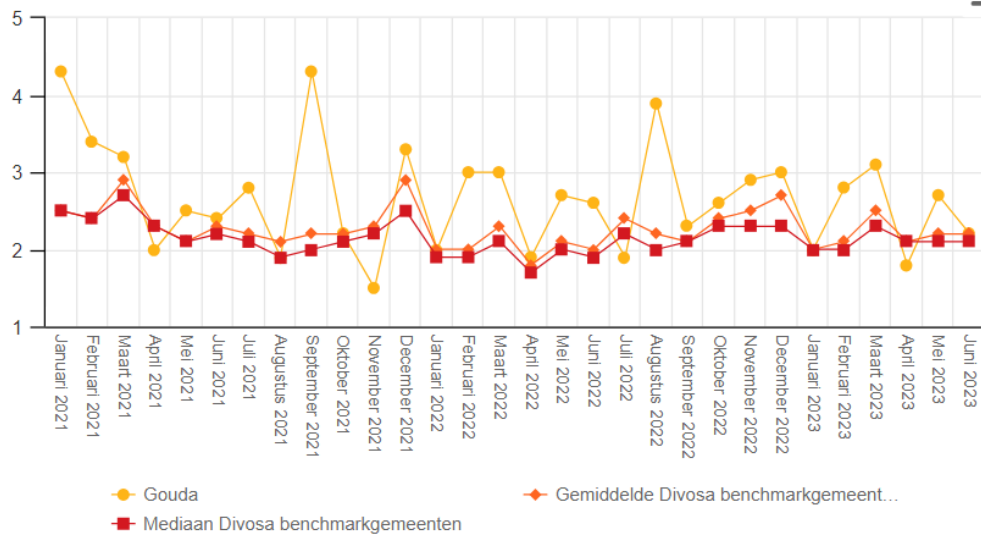
De bijstandsdichtheid is het aantal personen met een uitkering in het kader van de Participatiewet per duizend inwoners vanaf 15 jaar. Personen in een instelling, elders verzorgden en dak- en thuislozen zijn hierbij niet inbegrepen.

Bron: CBS, [waarstaattjegemeente.nl](https://www.waarstaattjegemeente.nl)

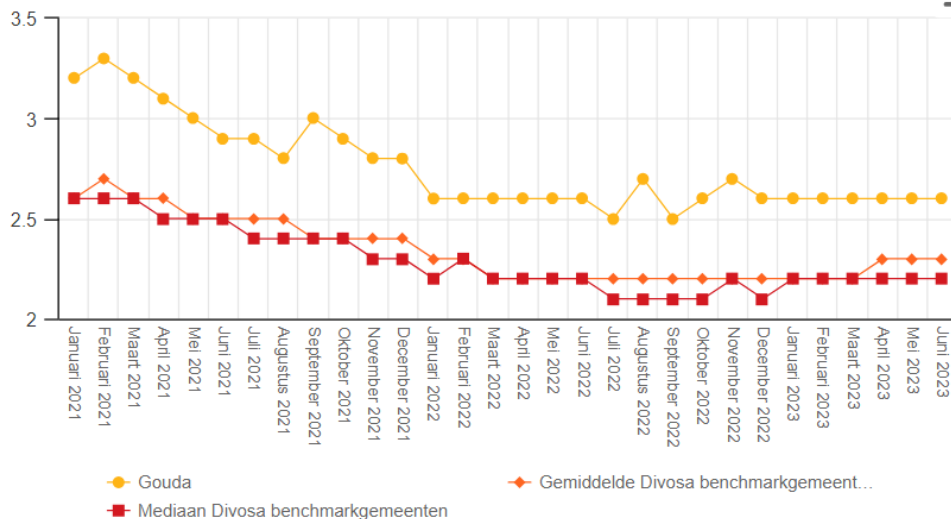
Ad 2.1. Instroom

Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

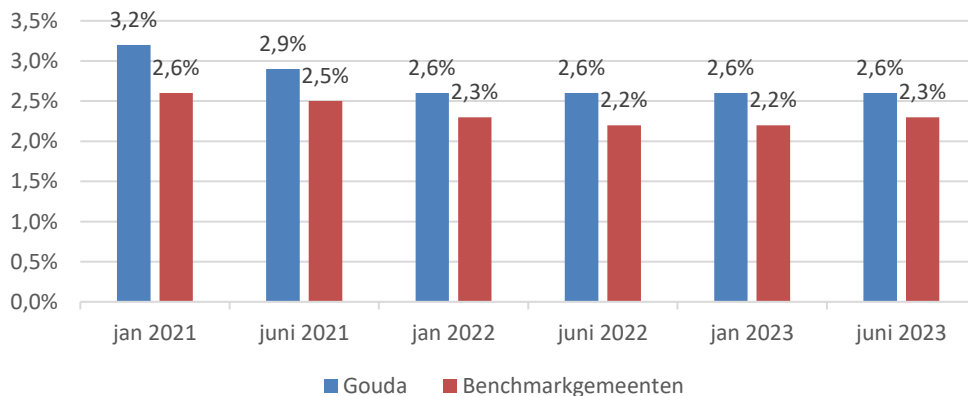
Instroompercentage algemene bijstand

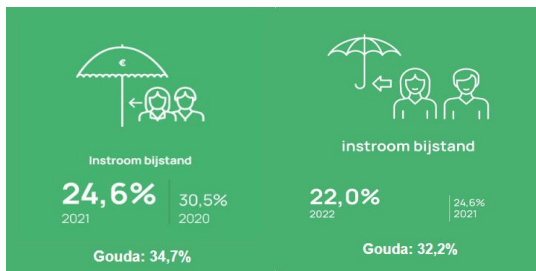

Gemiddelde maandelijkse instroompercentage algemene bijstand (trend)

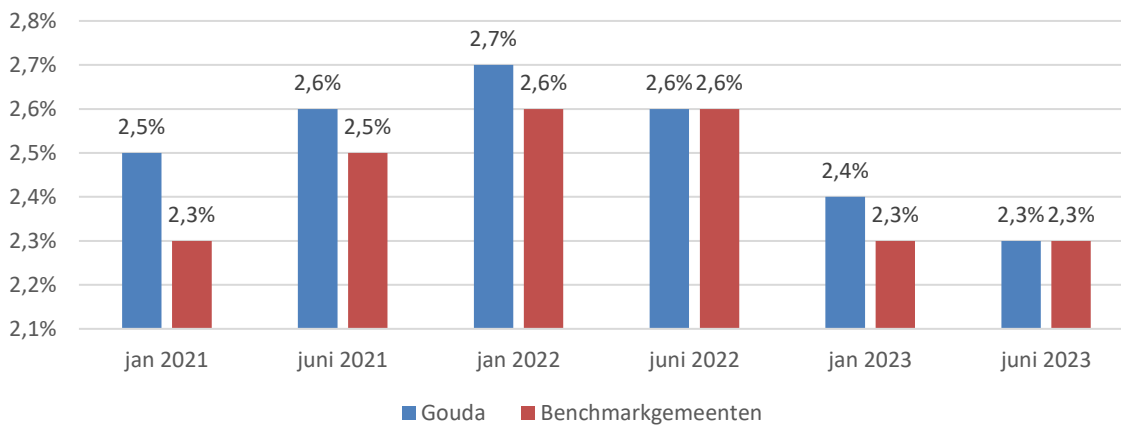

Ontwikkeling gemiddeld maandelijks instroompercentage gemeente Gouda vs het gemiddelde van de Divosa benchmarkgemeenten, 2021-2023

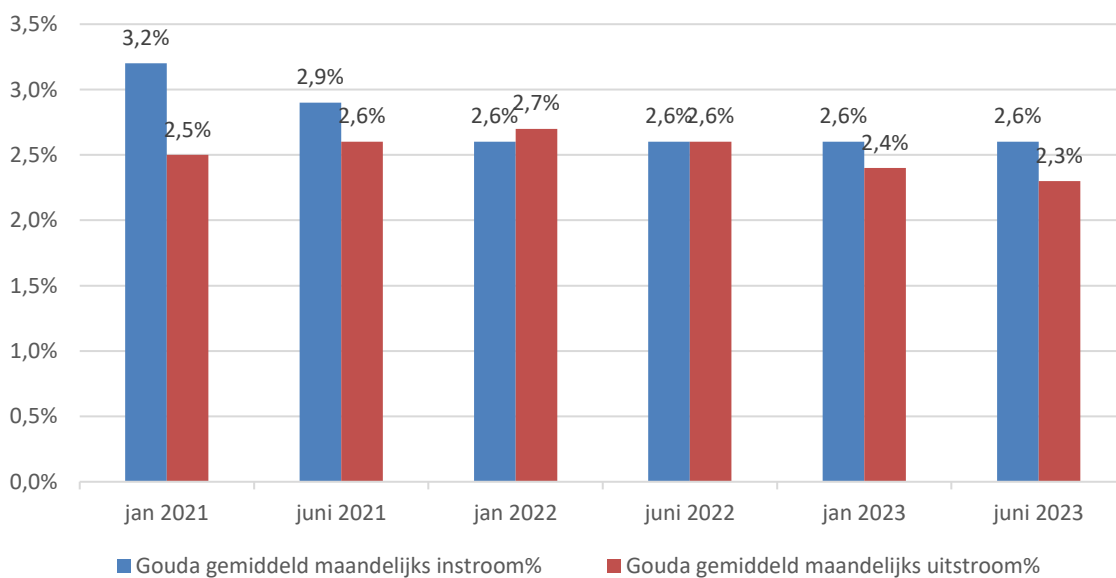

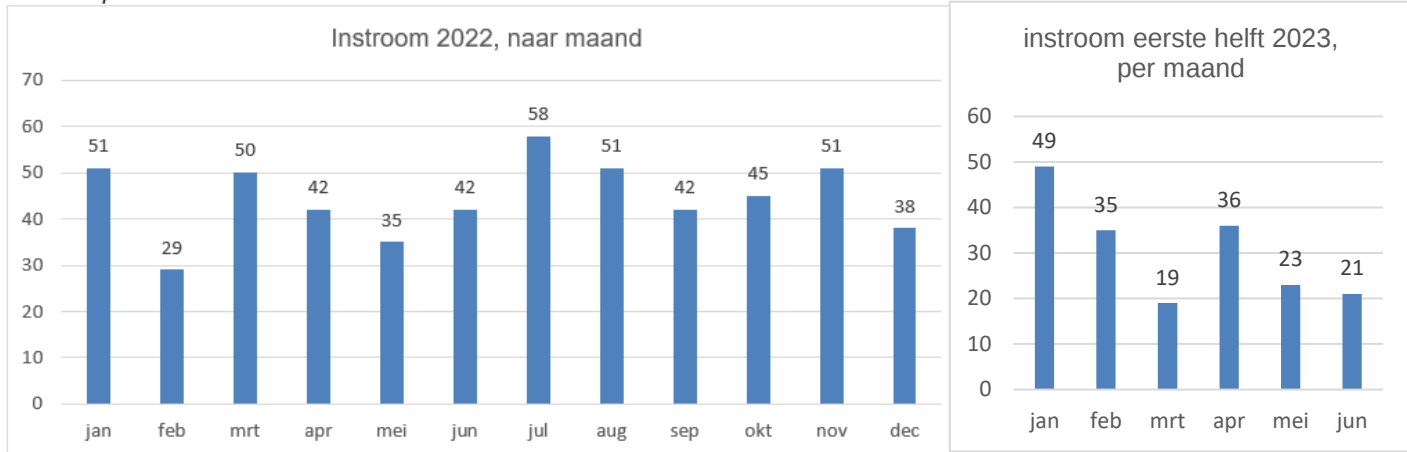
Ontwikkeling gemiddeld maandelijks uitstroompercentage gemeente Gouda vs het gemiddelde van de Divosa benchmarkgemeenten, 2021-2023

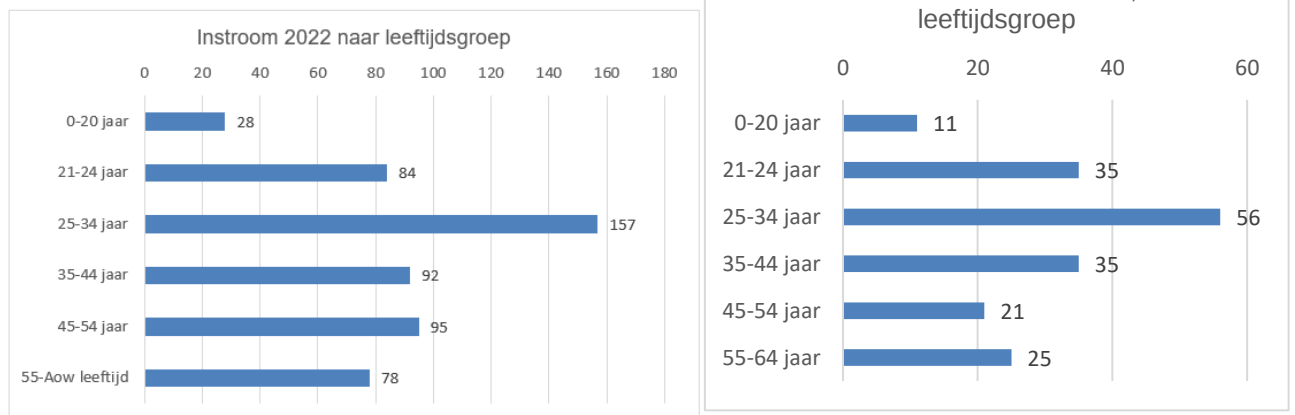
Ontwikkeling gemiddeld maandelijks instroom- en uitstroompercentage, Gouda, 2021-2023

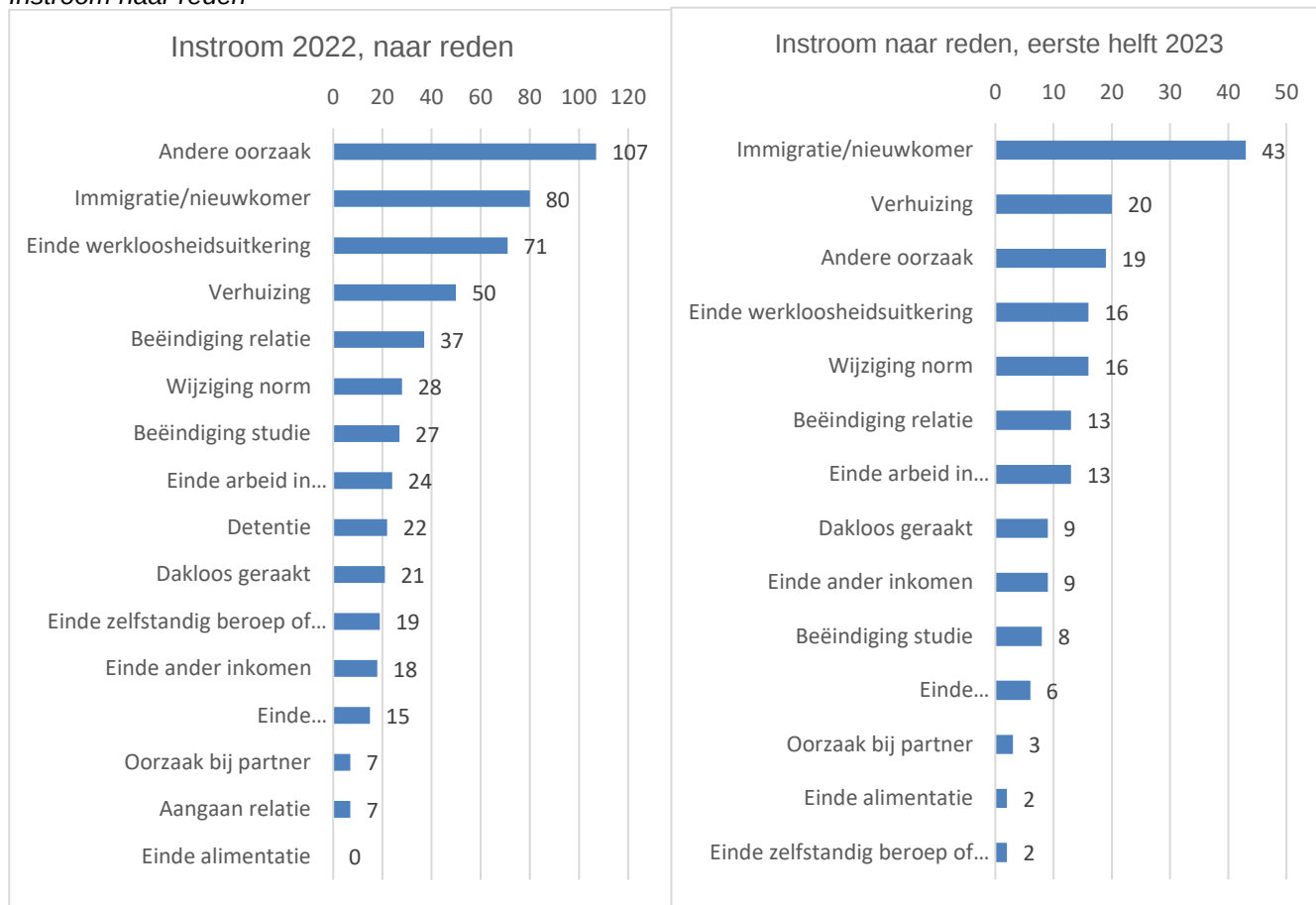
Instroom per maand

Instroom naar leeftijdsgroep

Instroom naar reden

Bron: eigen gegevens gemeente

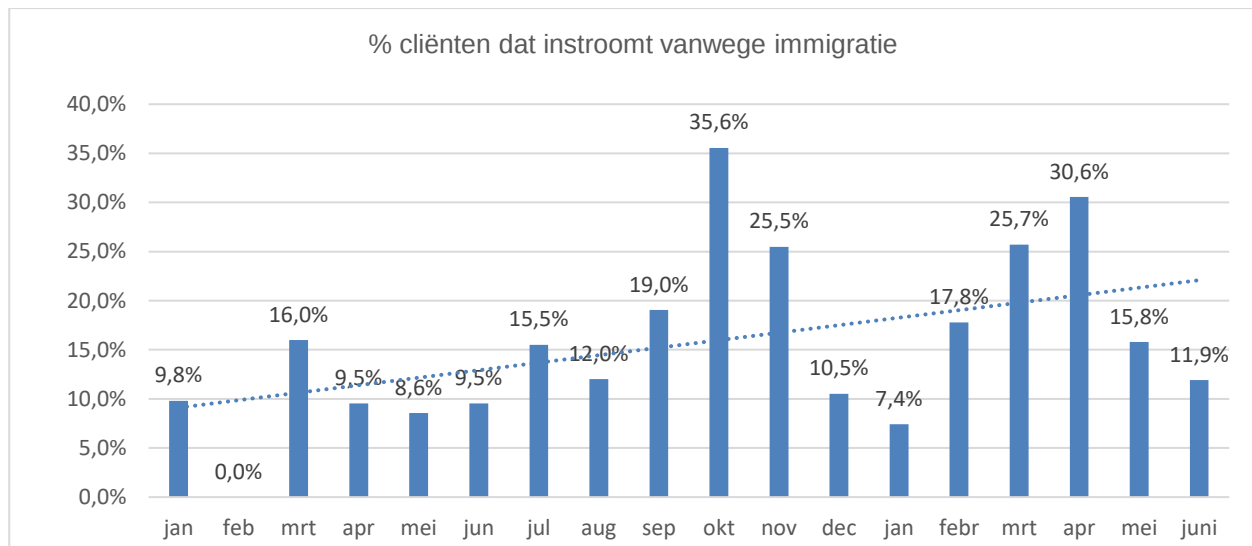
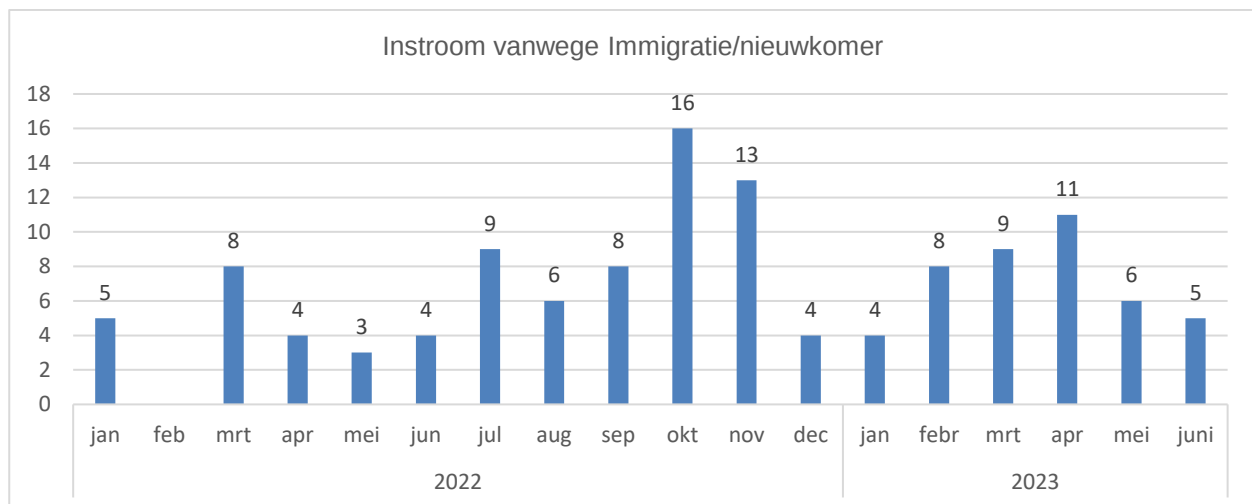
Toelichting

Reden instroom 'andere oorzaak': Bij deze reden is vaak sprake van een (bijzondere) situatie die niet onder de overige redenen vallen.

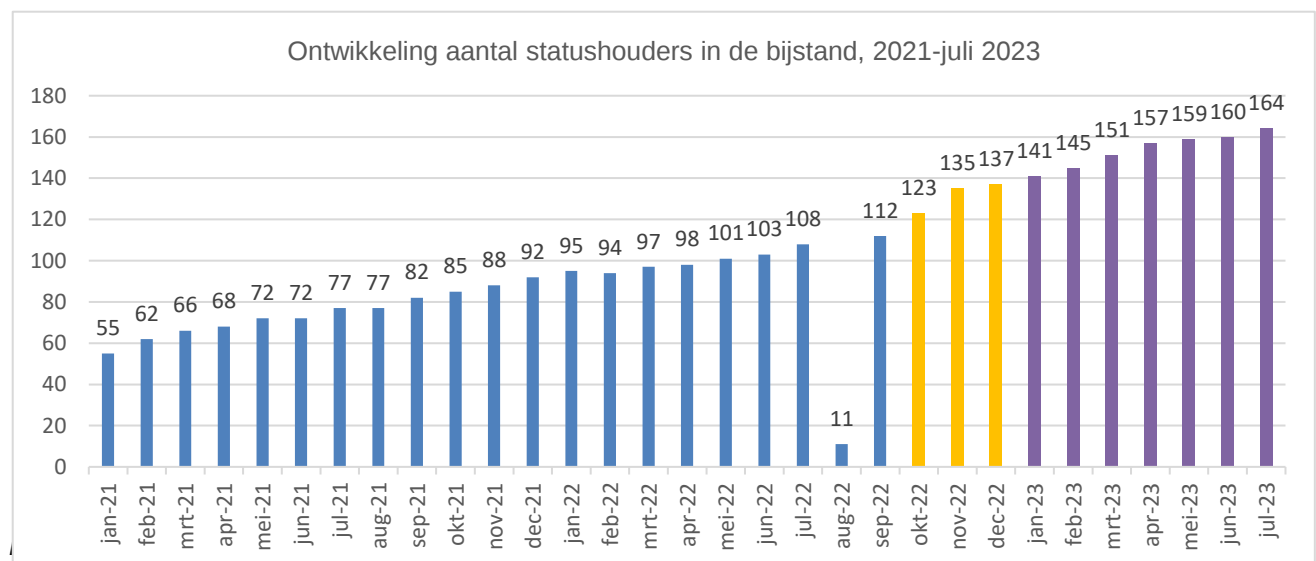
Wijziging norm is ook een veel voorkomende reden voor instroom, denk hierbij aan een normwijziging van alleenstaande ouder naar alleenstaande (wanneer inwonende kinderen 18 jaar zijn geworden) of gezinshereniging.

Bij einde arbeid in dienstbetrekking hebben inwoners onvoldoende gewerkt om aan de wekeneis te voldoen, en bestaat er geen recht op een WW uitkering (denk hierbij aan kortdurende oproepcontracten).

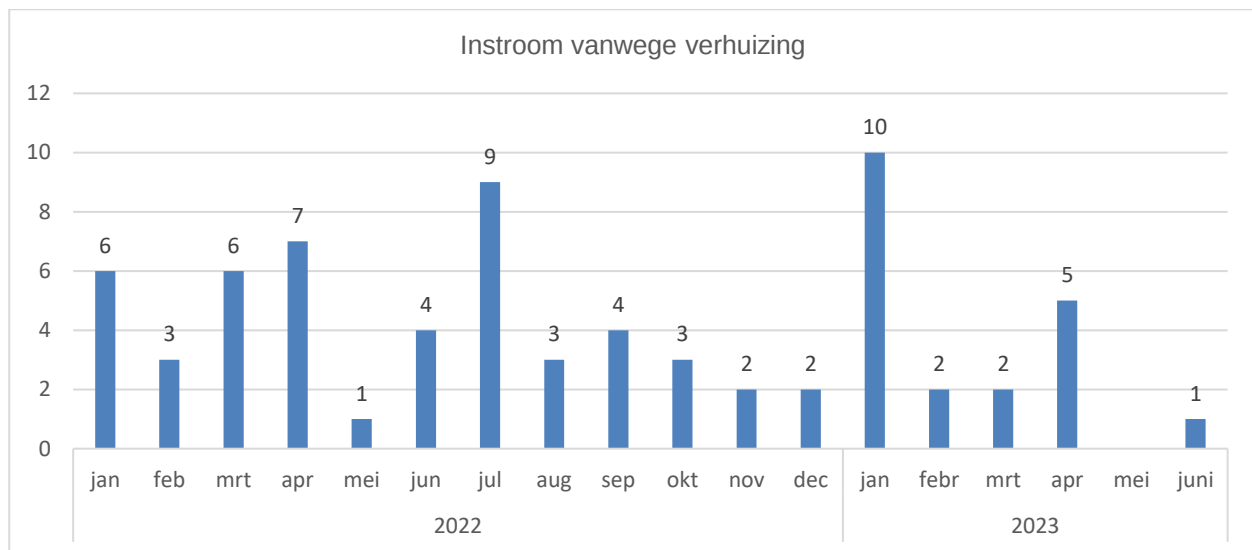
Ad 2.1.1. Instroom van nieuwkomers

Bron: eigen gegevens gemeente

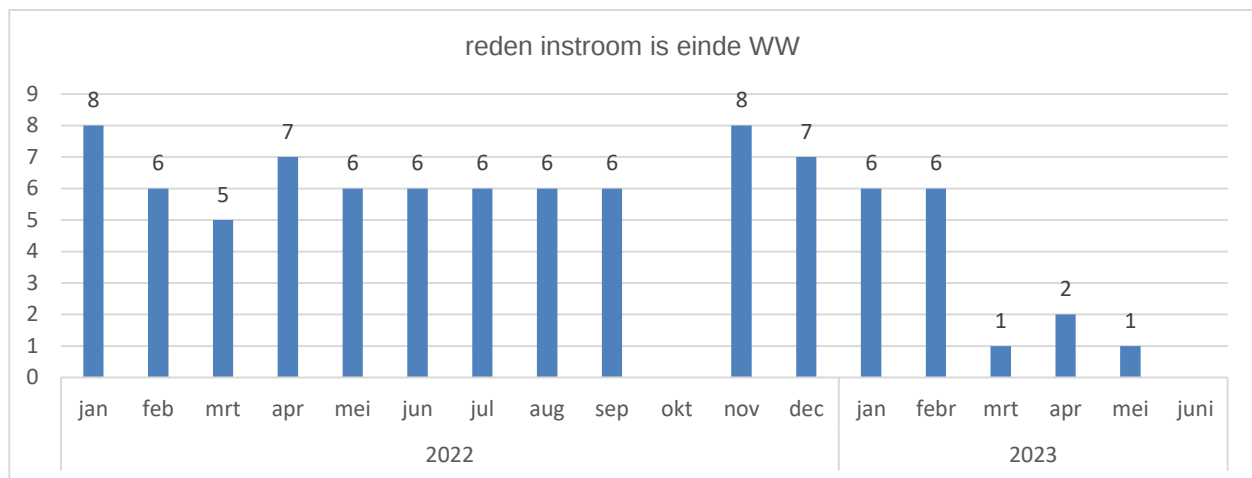

Ad 2.1.2. Instroom van (rechthebbende) verhuizers uit andere gemeenten

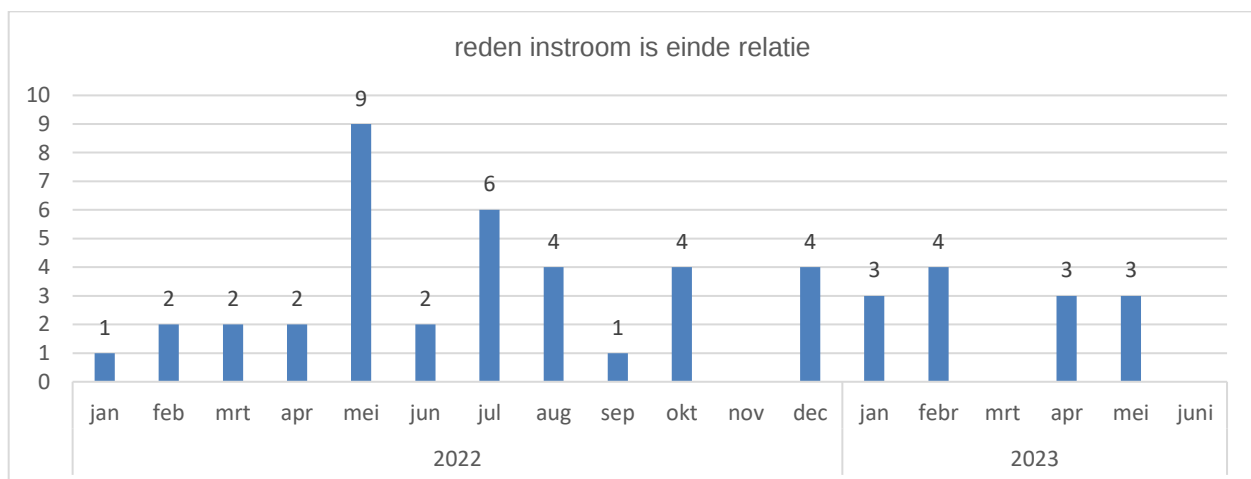
Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

Ad 2.1.3. Instroom na einde WW

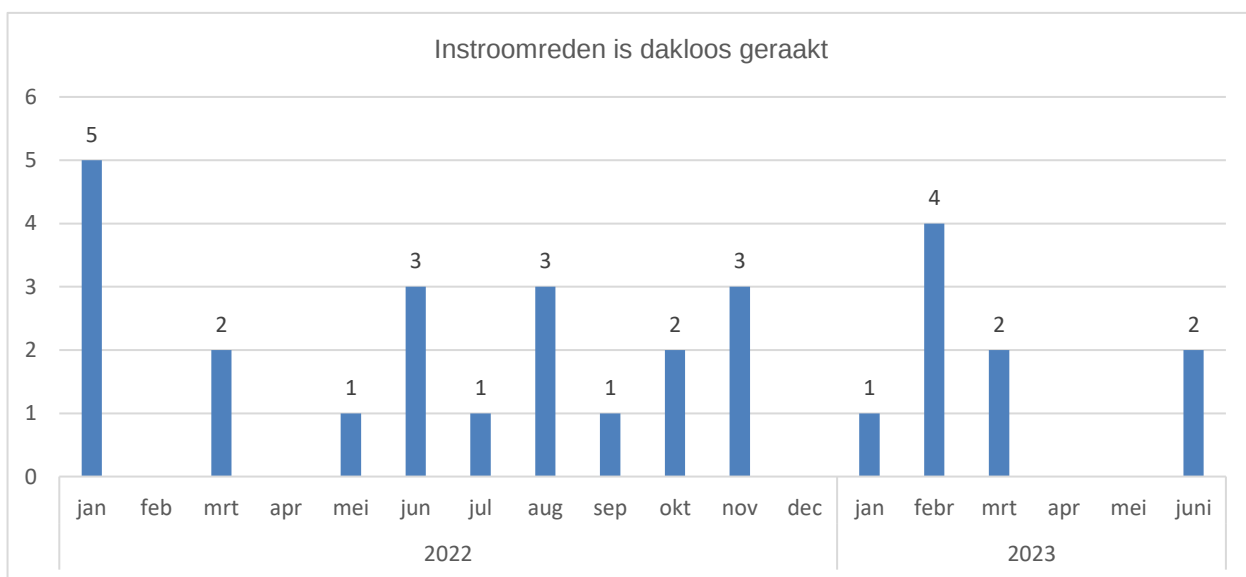
Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

2.1.4. Instroom na einde relatie

Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

2.1.5. Instroom vanwege dakloos geraakt

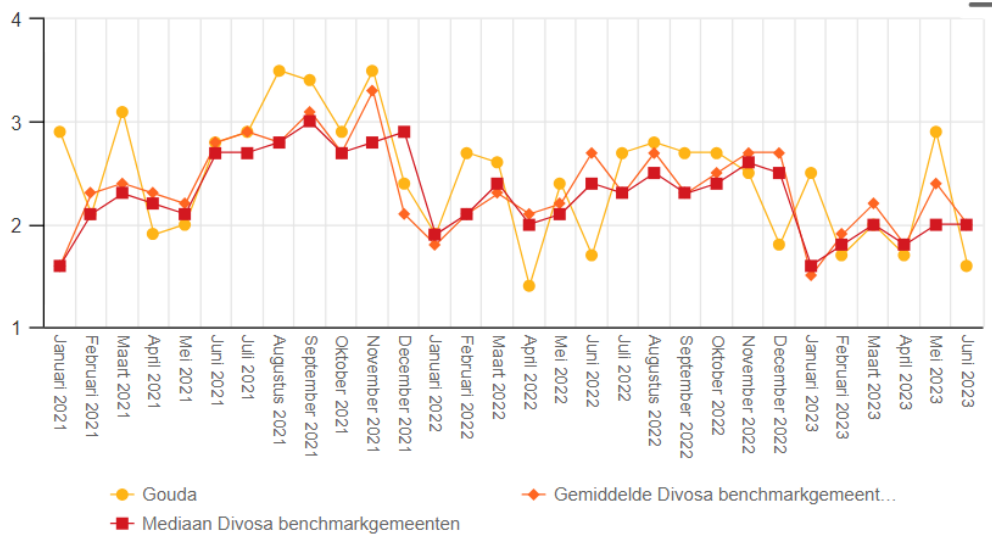

Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

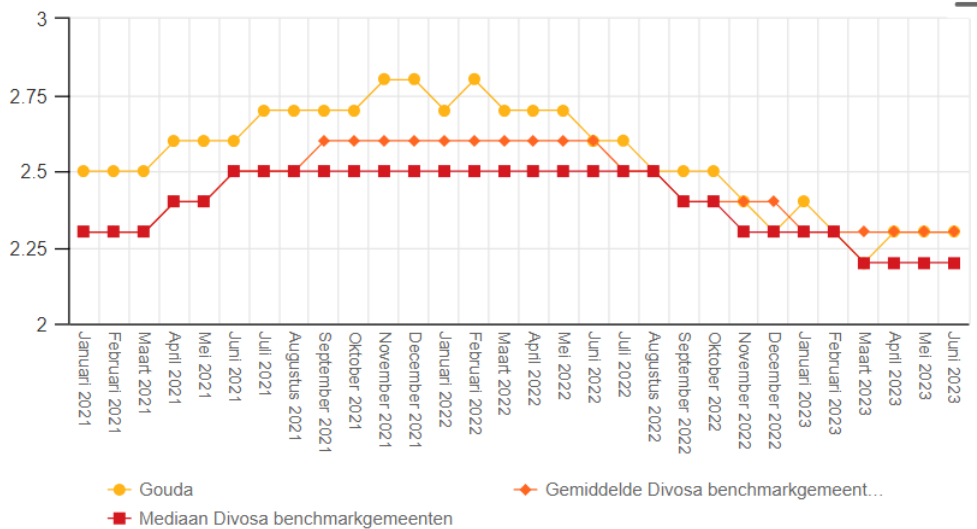
Ad 2.2. Uitstroom

Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

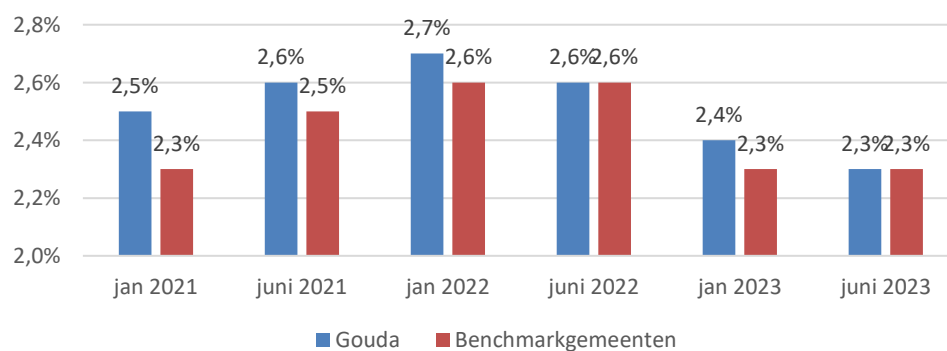
Uitstroompercentage algemene bijstand

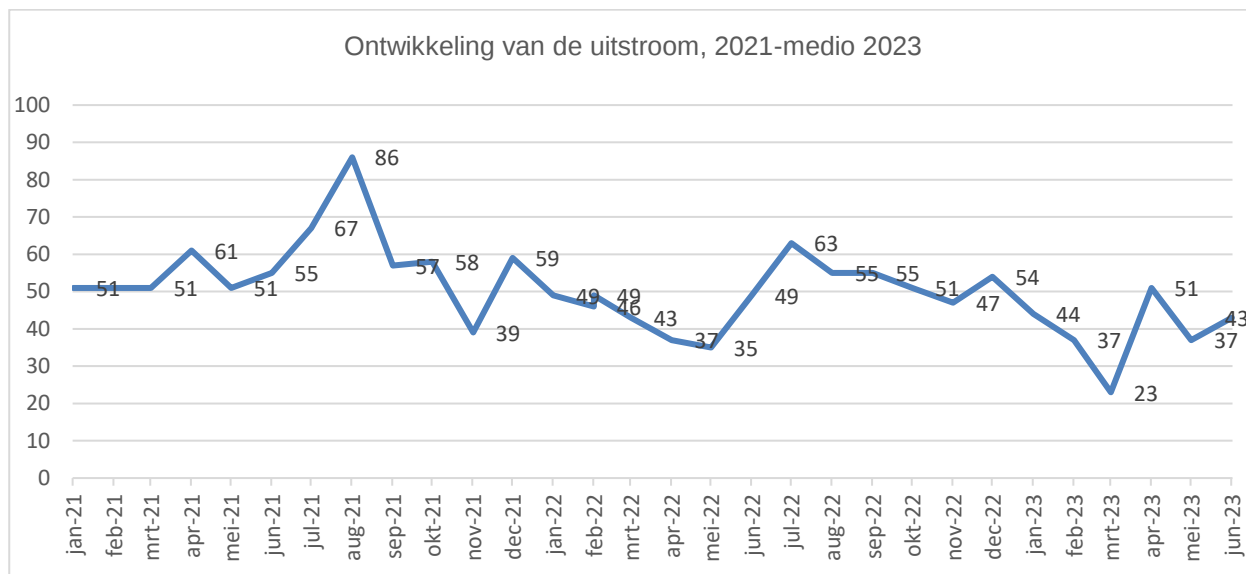
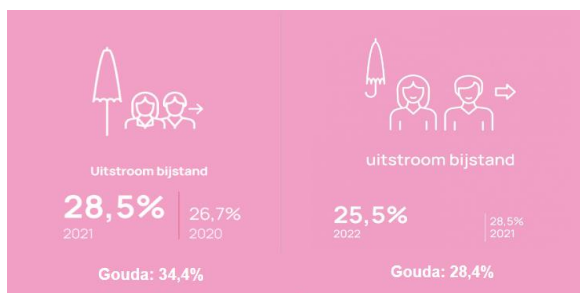

Gemiddeld maandelijks uitstroom percentage algemene bijstand (trend)

Ontwikkeling gemiddeld maandelijks uitstroompercentage gemeente Gouda vs het gemiddelde van de Divosa benchmarkgemeenten, 2021-2023

Bron: eigen gegevens van de gemeente

Normwijzigingen

Reden in/uitstroom is normwijziging	2021	2022	1 ^e helft 2023
Bij Instroom	17,3%	5,3%	9,2%
Bij uitstroom	12,1%	15,4%	12,6%

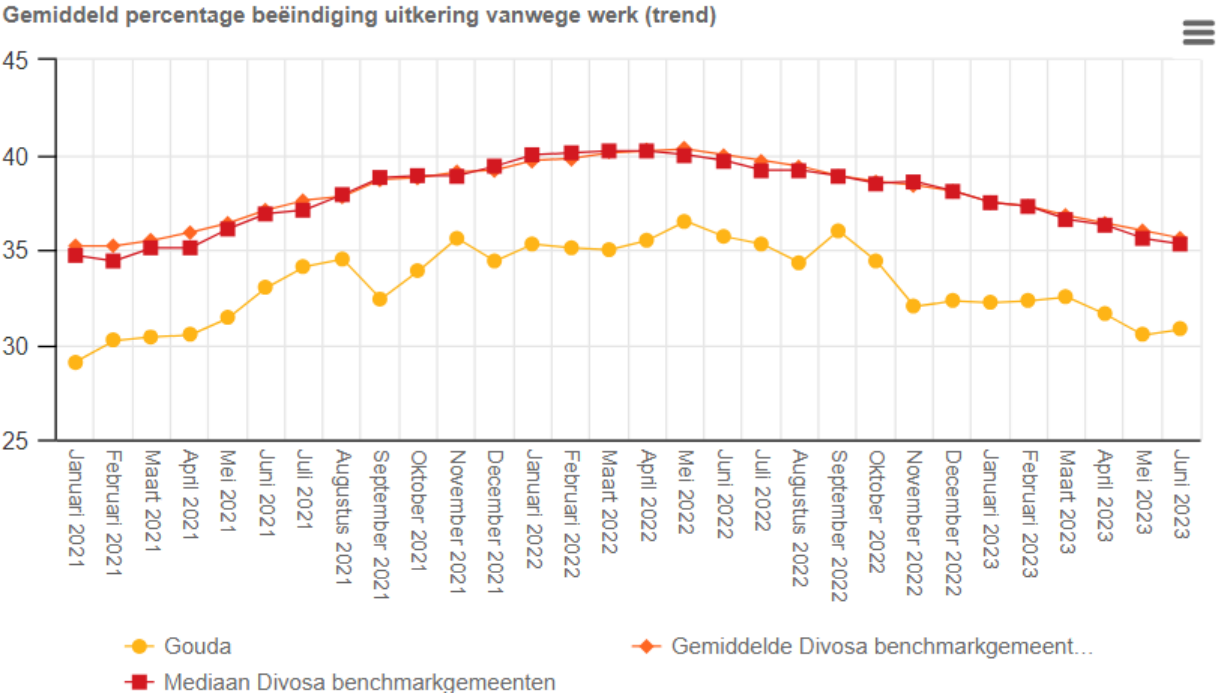
Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

Toelichting:

Normwijzigingen zijn bijvoorbeeld ook de gezinsherenigingen, waarbij de norm voor alleenstaande wordt gewijzigd naar de nom voor echtpaar/gezin.

Ad 2.2.1. uitstroom naar werk

Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

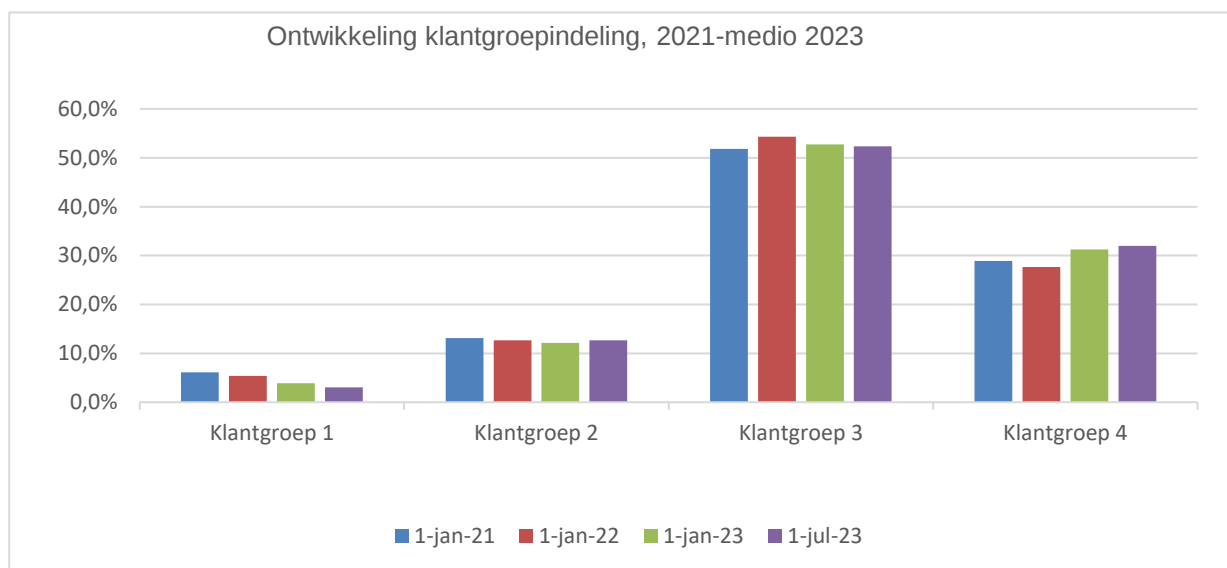
Gemeente Gouda (dossiers/cliënten)	2021	2022	eerste helft 2023
uitstroom naar werk	208	176	78
nieuwe plaatsingen op garantiebanen	57	52	25
lopende beschermd werken plekken	58	52	55
uitstroom naar school	32	15	6

Bron: eigen gegevens gemeente Gouda

Ad 3. Kenmerken uitkeringsgerechtigden gemeente Gouda

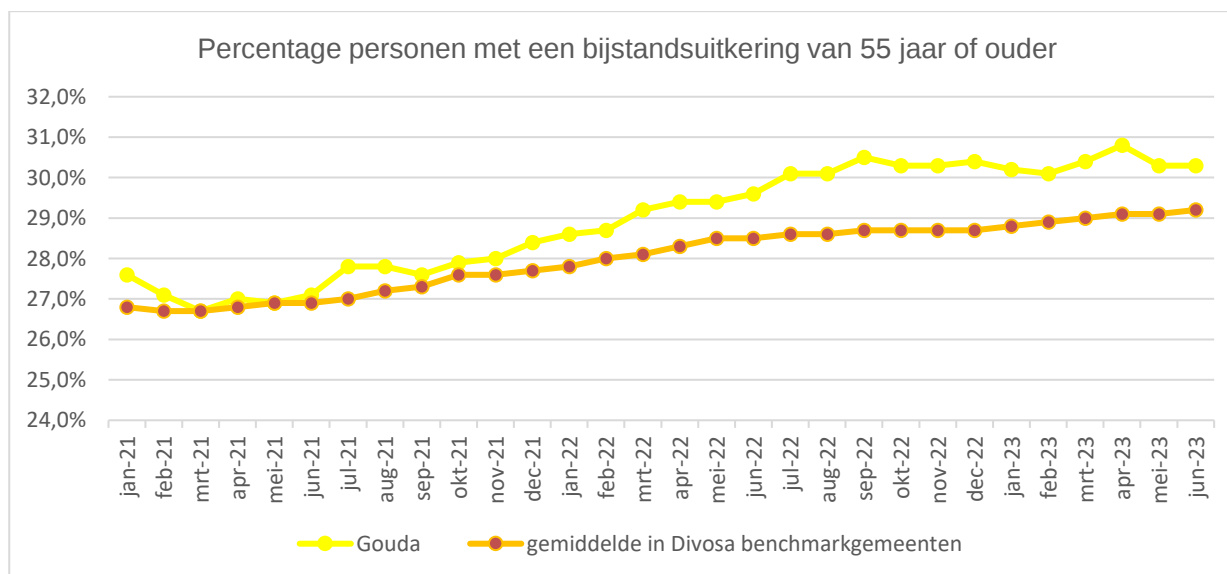
Ad. Klantgroep

aantal	1-jan-21	1-jan-22	1-jan-23	1-jul-23
Klantgroep 1	6,1%	5,4%	3,9%	3,1%
Klantgroep 2	13,1%	12,7%	12,1%	12,6%
Klantgroep 3	51,8%	54,3%	52,7%	52,3%
Klantgroep 4	28,9%	27,7%	31,2%	32,0%

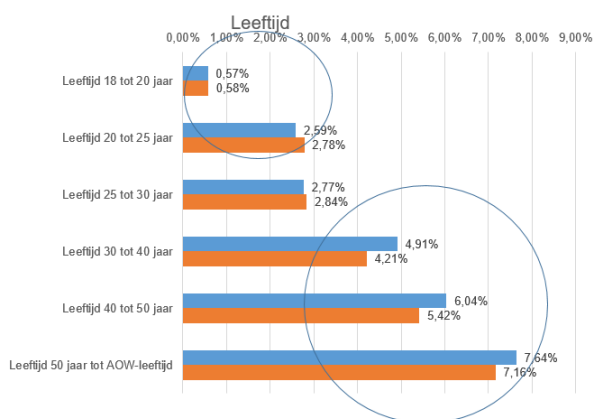
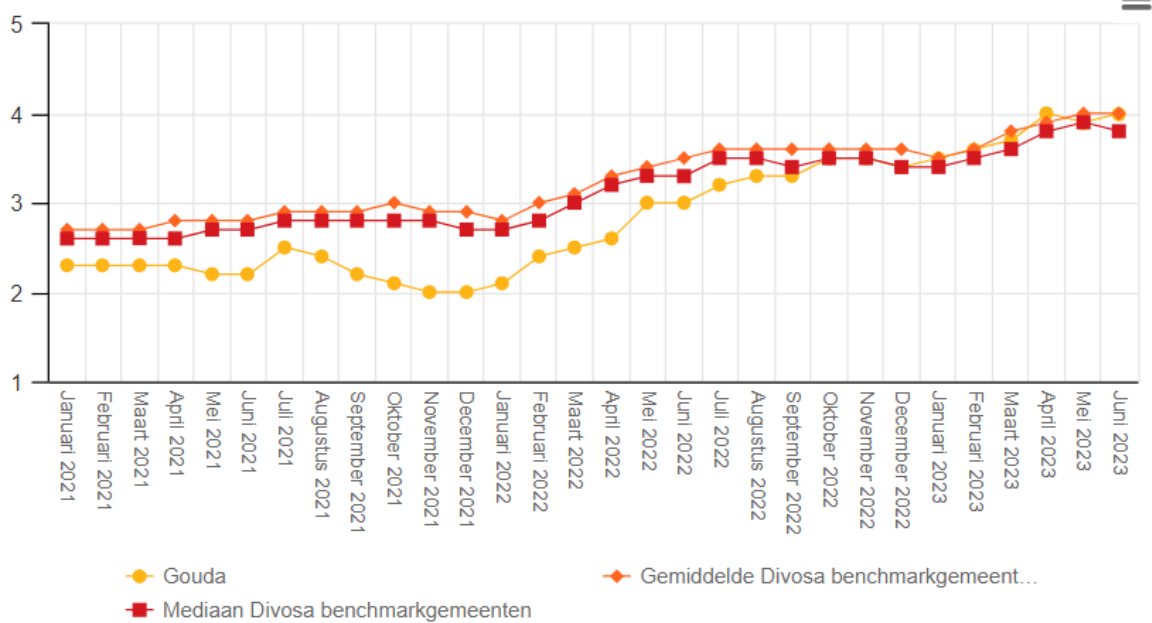

Ad. 3.1. Leeftijd

Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

Percentage personen met algemene bijstandsuitkering met leeftijd 65 jaar en ouder

Minder 18-25 jarigen in de bijstand in Gouda dan verwacht

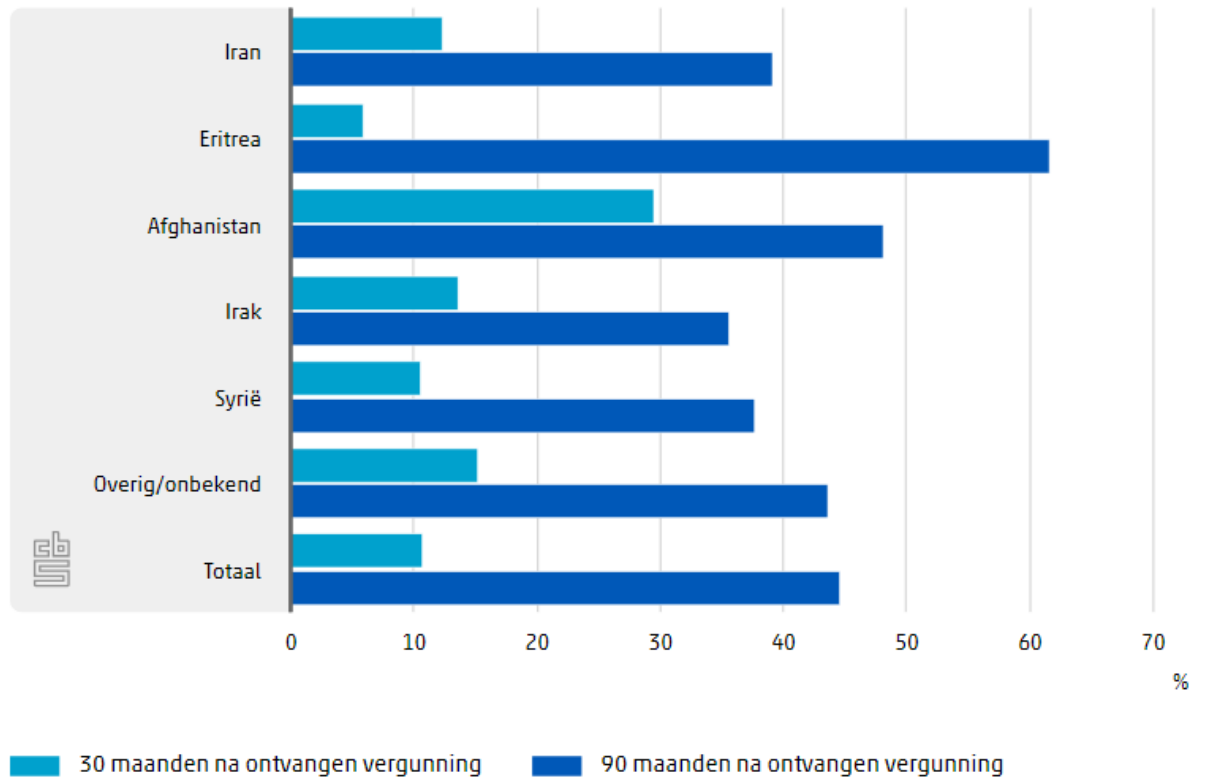
Meer 30-40 jarigen, 40-50 jarigen en 50+ in de bijstand dan verwacht

Bron: min SZW. Werkelijk aantal bijstandsgerechtigden Gouda in vergelijking met voorspeld/verwacht aantal door objectief verdeelmodel

Ad. 3.2. Statushouders

Bron: CBS

Statushouders 2014 met werk, nationaliteit

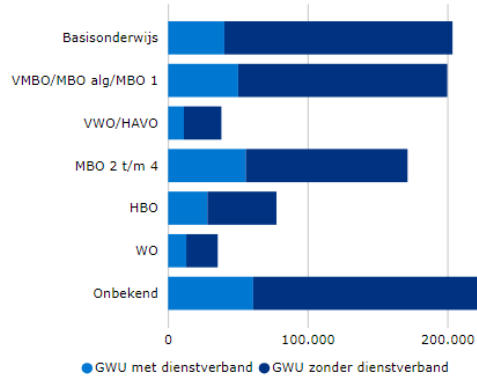

Van alle statushouders hebben Eritreeërs het vaakst betaald werk. Na zevenenhalf jaar heeft iets meer dan 60 procent van deze groep een baan. Dat is meer dan statushouders met een andere nationaliteit. Afghanen vinden het snelst een baan: bijna 1 op de 3 heeft na tweeënhalf jaar werk. Dat is bijna drie keer zoveel als het gemiddelde voor alle statushouders. Na zevenenhalf jaar heeft bijna de helft van alle Afghaanse statushouders een baan, meer dan het gemiddelde voor alle statushouders (44 procent).

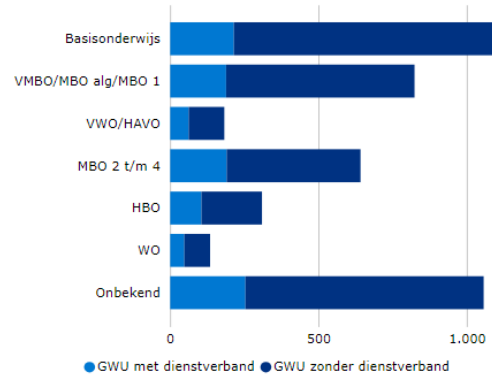
Ad. 3.3. Opleidingsniveau

Bron: UWV

Aantal GWU naar opleidingsniveau

Aantal GWU naar opleidingsniveau

Landelijk

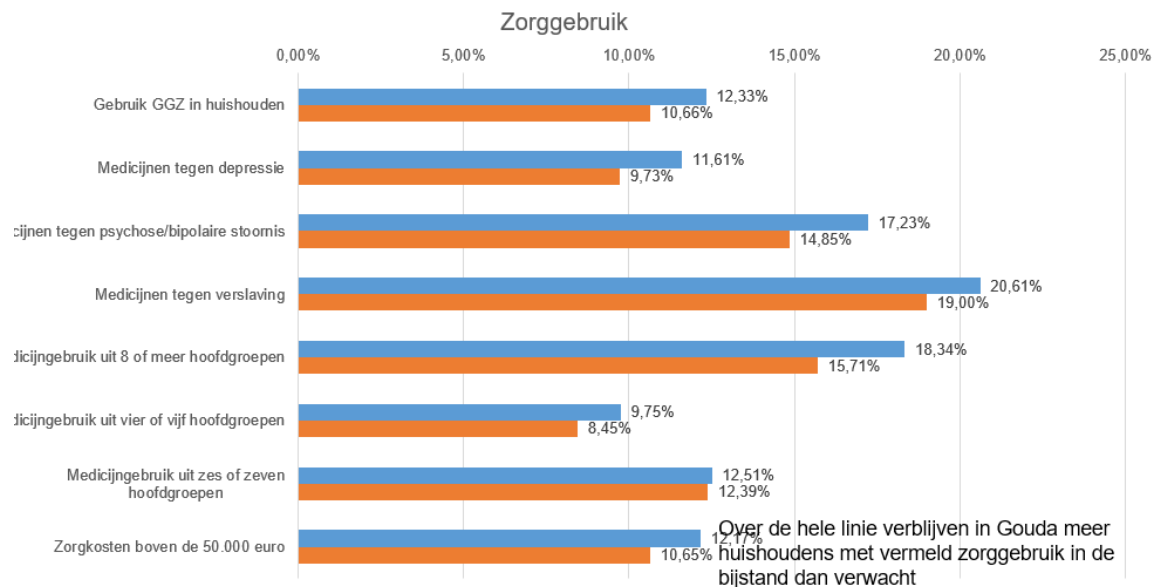
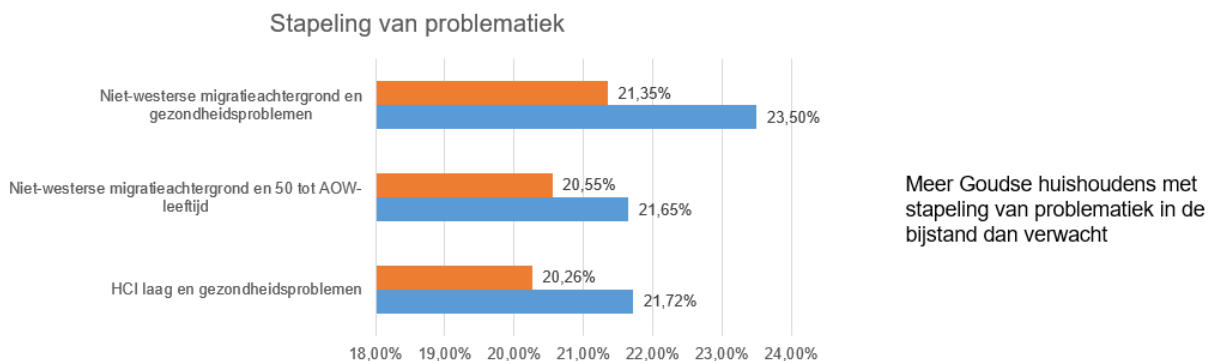
Gemeente Gouda

Opleidingsniveau	Gouda aantal	Gouda %	NL aantal	NL %		Vershil
Basisonderwijs	1092	25,7%	203724	20,9%		4,8%
VMBO/MBO alg/MBO1	824	19,4%	199962	20,5%		-1,1%
VWO/HAVO	183	4,3%	38275	3,9%		0,4%
MBO 2 t/m 4	642	15,1%	171538	17,6%		-2,5%
HBO	310	7,3%	77701	8,0%		-0,7%
WO	135	3,2%	35668	3,7%		-0,5%
Onbekend	1057	24,9%	246659	25,3%		-0,4%
Totaal	4243	100,0%	973527	100,0%		0,0%

Bron: UWV (cijfers van april 2023)

Ad. 3.4. Stapeling van problematiek

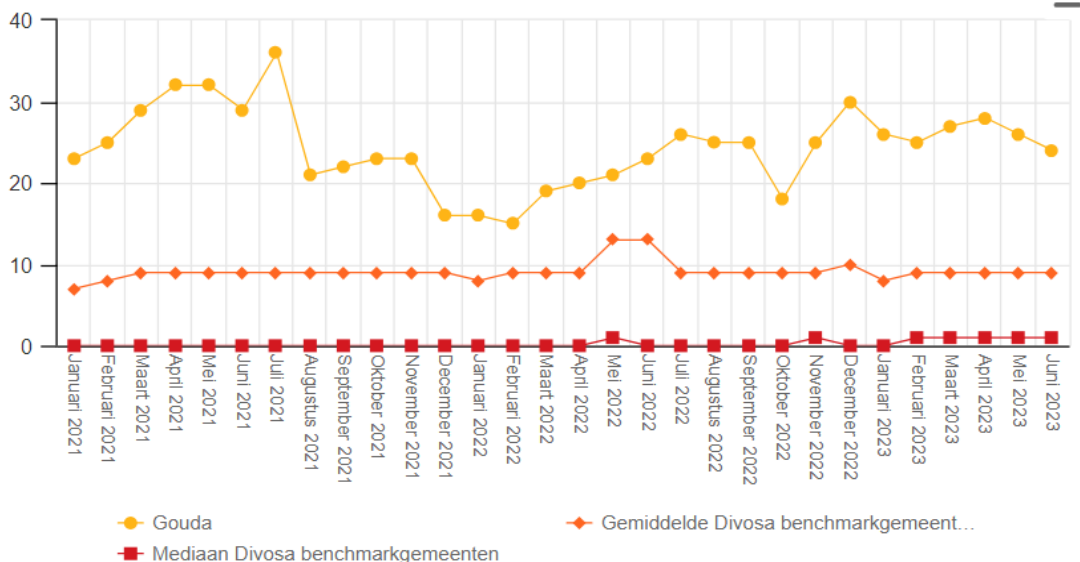
Percentage huishoudens (18-AOW) met bijstand

Dak- en thuisloos (zonder vaste woon- of verblijfplaats)

Bron: Divosa benchmark werk en inkomen

Volume BUIG "Zonder vaste woon-/verblijfplaats" (aantal)

Ad 4. Arbeidsmarktsituatie en mismatch

Bron: UWV

Economische conjunctuur in de regio

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Zo groeide het aantal werknemersbanen in de arbeidsmarktregio Midden-Holland sinds 2020 met 5.000. De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de twee crises die elkaar in korte tijd opvolgden (corona en energiecrisis).

Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor de komende jaren onder invloed van de aanhoudende hoge inflatie, arbeidsmarktkrapte, onzekerheden op de internationale markten en afkoeling van de woningmarkt minder positief zijn.

In de jaren 2023 en 2024 neemt het aantal banen van werknemers in Midden-Holland naar verwachting toe met 2.400 (2.8%) en zal dan uitkomen op 86.600. Deze groei wordt naar verwachting echter voor een belangrijk deel in 2023 gerealiseerd.

Vanaf 2024 wordt verwacht dat het groeitempo van de werkgelegenheid beduidend afneemt, hoewel de productie van veel bedrijven redelijk op peil blijft. Personeelstekorten spelen hierbij een belangrijke rol. De mensen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt worden bijna allemaal volledig ingezet. Dit zorgt ervoor dat er op de arbeidsmarkt bijna geen ruimte meer is voor verdere groei.

Vraag op de arbeidsmarkt

Volgens de UWV Arbeidsmarktprognose neemt in 2023 en 2024 in de meeste sectoren de werkgelegenheid toe. In de arbeidsmarktregio Midden-Holland groeit het aantal banen van werknemers vooral in 2023, in sectoren als overige diensten, onderwijs, horeca, zorg en welzijn en de specialistische zakelijke diensten.

Op dit moment wordt vooral gezocht naar personeel in de volgende beroepen:

Midden-Holland Beroepen	2023-Q1	Nederland 2023-Q1
Verzorgenden	200	10.650
Transportplanners en logistiek medewerkers	200	16.000
Laders, lossers en vakkenvullers	150	15.150
Machinemonteurs	150	11.350
Schoonmakers	150	13.900
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	150	9.000
Verkoopmedewerkers detailhandel	150	13.600
Administratief medewerkers	100	8.800
Software- en applicatieontwikkelaars	100	15.900
Receptionisten en telefonisten	100	12.300
Vrachtwagenchauffeurs	100	7.950
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	100	9.950
Adviseurs marketing, public relations en sales	100	10.150
Technici bouwkunde en natuur	100	6.900
Kelners en barpersoneel	100	12.950

De cijfers zijn een schatting van de totale vacaturemarkt en afgerond op vijftigtallen.

Werkzoekenden

UWV brengt met de geregistreerde werkzoekenden UWV (het zogeheten GWU) een groter deel van het arbeidsaanbod in beeld. Het gaat dan om werkzoekenden met een WW-, Wajong-, Wao-Wia- of bijstandsuitkering, werkzoekenden zonder uitkering met hun curriculum vitae op werk.nl en niet-uitkeringsgerechtigden (NUG'ers).

De arbeidsmarktregio Midden-Holland telde in april 2023 in totaal 8.453 personen die waren geregistreerd als werkzoekend (tot het GWU behoorden). Ten opzicht van april 2022 is deze groep licht gedaald (met 1,6%). 4.243 Werkzoekenden komen uit Gouda.

Van hen heeft gemiddeld 72% geen dienstverband (cijfer voor de arbeidsmarktregio).
Een groot deel van deze groep heeft geen startkwalificatie; 44% van het GWU zonder dienstverband en 38% van het GWU met dienstverband.